

DİCLE ÜNİVERSİTESİ
ZİRAAT FAKÜLTESİ

SUR/DİYARBAKIR

**ACİL DURUM
EYLEM PLANI**

GEÇERLİLİK SÜRESİ: 2023 – 2026

İÇİNDEKİLER:

- 1. ACİL DURUM EYLEM PLANININ AMACI**
- 2. ACİL DURUM EYLEM PLANININ KAPSAMI**
- 3. TANIMLAR**
- 4. YASAL DAYANAK**
- 5. GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLAR**
- 6. YÜRÜTME**
- 7. KRİZ KURULU VE GRUPLARININ OLUŞTURULMASI**
- 8. DEPREMDEN KORUNMA**
- 9. YANGINDAN KORUNMA**
- 10. PATLAMADAN KORUNMA**
- 11. İŞ KAZASINDA YAPILACAKLAR**
- 12. FIRTINA ÇIKMASI VE SEL BASMASI DURUMUNDA YAPILACAKLAR**
- 13. ELEKTRİK KESİNTİSİ MEYDANA GELMESİ DURUMUNDA YAPILACAKLAR**
- 14. ÇALIŞANLARIN ÇOĞUNLUĞUNUN İŞE GELEMEMESİ DURUMUNDA YAPILACAKLAR**
- 15. SABOTAJ OLAYLARINDA YAPILACAKLAR**
- 16. DÖKÜNTÜ – SIZINTI MÜDEHALE PLANI**
- 17. BESİN ZEHİRLENMESİ MÜDEHALE PLANI**
- 18. GAZ ZEHİRLENMESİ MÜDEHALE PLANI**
- 19. YANIK MÜDEHALE PLANI**
- 20. TRAVMA MÜDEHALE PLANI**
- 21. RADYASYON MÜDEHALE PLANI**
- 22. ACİL DURUMLARDA HABERLEŞME**
- 23. EĞİTİM VE TATBİKAT**

DİCLE ÜNİVERSİTESİ
ZİRAAT FAKÜLTESİ BİNASI VE EKLENTİLERİ (SERA VE ÇİFTLİK)

ACİL DURUM EYLEM PLANI

1. AMAÇ:

Acil Durum Eylem Planlaması, herhangi bir şekilde iş yapılırken, kesintiye neden olabilecek, özellikle ekipmandan kaynaklanabilecek aksiliklere karşı önlem alınmasıdır. Sorunların ya da felaketlerin, tüm kaynaklar göz önünde bulundurularak iş aktivitelerine ya da iş süreçlerine etkilerinin boyutlarının, olası çeşitli senaryoların ve müdahale ekibinin önceden belirlendiği, büyük çaplı bir plandır.

Olağanüstü Durumlarda Karşılaşılabilecek Sorunlar

Olağanüstü durumlarda karşılaşılabilecek olası sorunlar şu şekillerde olabilir:

1. Veri kaybı
2. Enerji kaybı
3. Telekomünikasyon / iletişim ağı hizmetlerinin kaybı
4. Sistemlerin / uygulamaların kaybı
5. Hizmet sağlayıcıların devre dışı kalması
6. Çalışma alanlarının zarar görmesi, kullanılamaması
7. Kritik / anahtar personele ulaşamaması
8. Can kaybı ve yaralanmalar

Planın amacı: İnsanların önemli bir bölümünü etkileyebilecek nitelikte ve bireysel müdahalenin yanı sıra toplu müdahaleyi de gerektiren deprem ve diğer afet durumlarında normal fonksiyonların yerine getirilmesi beklenemez. Böyle durumlara hazırlıksız yakalanmak yanlış kararlara yol açabileceğinden durumu daha da güçleştirebilecektir.

Bu nedenle Dicle Üniversitesi Ziraat Fakültesi Binasında öğrenci, Akademik ve idari personel, memur, hizmetli ve diğer tüm personelinin deprem, yangın ve diğer afet durumlarına karşı korunmasını; deprem, yangın, afet durumları öncesinde, esnasında ve sonrasında alınacak tedbirlerle, can ve mal kaybının en aza indirilmesi konusunda yapılacak iş ve görevlileri belirlemektir.

2. KAPSAM:

Bu plan Dicle Üniversitesi Ziraat Fakültesinde yapılan etkinliklere katılan öğrencileri, Akademik ve idari personeli, hizmetli ve diğer tüm çalışanlarını, deprem ve yangın öncesinde, esnasında, sonrasında yapılması, alınması ve uyulması gereken önlemlerin önceden planlanmasında göz önünde bulundurulacak hususları kapsar.

3. TANIMLAR:

Acil Durum: Çalışanların, ziyaretçilerin veya öğrencilerin yaralanmasına veya can kaybına neden olabilen, işyerinin çalışmasını kısmen veya tamamen durdurabilen, işyerine veya doğal çevreye zarar veren, işyerinin finansal yapısını veya toplumdaki imajını tehdit eden planlanmamış olayları,

İşyerinin tamamında veya bir kısmında meydana gelebilecek yangın, patlama, doğal afet gibi acil müdahale, mücadele, ilkyardım veya tahliye gerektiren olaylardır.

Acil Eylem: Acil durumlara karşı alınacak önlem ve müdahaleleri,

Acil Durum Planı: Acil durumlarda yapılacak çalışmaların; görev alacak personelin, kullanılacak donanımın, gereken haberleşme zincirinin ve olası acil durumlarda yürütülecek faaliyetlerin tanımlandığı ve durum tespiti yapılabilecek ve/veya acil durum ortadan kalkana kadar çalışanların toplanacağı güvenli bölgelerin, belirtildiği planı,

Acil Durum Ekibi: Yangın, deprem ve benzeri afetlerde binada bulunanların tahliyesini sağlayan, olaya ilk müdahaleyi yapan, arama-kurtarma ve söndürme işlerine katılan ve gerektiğinde ilkyardım uygulayan ekibi,

Büyük Kaza: Herhangi bir kuruluşun işletilmesi esnasında, kontrolsüz gelişmelerden kaynaklanan ve kuruluş içinde veya dışında çevre ve insan sağlığı için anında veya daha sonra ciddi tehlikeye yol açabilen bir veya birden fazla tehlikeli maddenin sebep olduğu büyük bir emisyon, yangın veya patlama olayını,

Güvenli yer: Acil durumların olumsuz sonuçlarından çalışanların etkilenmeyeceği mesafede veya korunakta belirlenmiş yeri,

Yanma: Isı, yanıcı madde ve oksijen faktörlerinin her birinin uygun oranda bir araya gelmesi ile başlayan kimyasal reaksiyonunu,

Yangın: Yanma olayının kontrol dışı gelişen ve önlenemeyen halini,

Deprem: Yer yüzeyinin, yer altında meydana gelen hareketler nedeniyle, ani, seri hareketlerle sallanması ve titreşimi hareketini,

İş Kazası: Önceden planlanmamış çoğu zaman, kişisel yaralanmalara, makinelerin, araç ve gereçlerin zarara uğramasına, işlerin bir süre durmasına yol açan bir olayı,

Toplanma Alanı: Deprem, yangın vb. gibi acil durumlar sonrasında personelin toplandığı ve personel kaybının tespit edildiği güvenli alanı, ifade eder.

İlk Yardım: Herhangi bir nedenle tehlikeli duruma girmiş olan, hastalanan veya kazaya uğrayan bir kişiye durumunun daha kötüye gitmesini önlemek üzere olay yerinde yapılan tıbbi olmayan geçici müdahaleyi,

Sabotaj: Harp sanayi dâhil, sınai, ticari, zirai, üretim tesislerinin, araçlarının ve ürünlerinin enerji üretim ve ulaştırma tesislerinin, her türlü ulaştırma ve haberleşme sistem ve araçlarının, milli ekonomiye, milli kültüre, sağlık tesislerinin, eğitim tesislerinin, her türlü faaliyeti gerçekleştiren özel sektör fabrika, tesis işyerlerinin geçici bir süre için faaliyet dışı kalmasını sağlamak amacı ile tahribine yönelik saldırgan bir yıkıcı faaliyet şeklini,

T travma: Bir doku veya organın yapısını, biçimini bozan ve dıştan mekanik bir tepki sonucu oluşan yerel yara, örselenmeyi,

Destek elemanı: Asli görevinin yanında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım ve benzeri konularda özel olarak görevlendirilmiş uygun donanım ve yeterli eğitime sahip kişiyi tanımlar...

4. YASAL DAYANAK

- 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu
- 2002/4390 sayılı Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik
- 18.06.2013 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanan “İş yerlerinde acil durumlar hakkında yönetmelik”
- İş Sağlığı ve Güvenliği Mevzuatı
- 7126 Sayılı Sivil Savunma Kanunu
- 22 Mayıs 2002 tarih ve 24762 sayılı Resmi Gazete ’de yayınlanarak yürürlüğe giren İlk Yardım Yönetmeliği
- 2872 Sayılı Çevre Kanunu ve bağlı mevzuat
- 7269 Sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun ve bağlı mevzuat
- 2941 Sayılı Seferberlik ve Savaş Hali Kanunu ve bağlı mevzuat
- 2 Eylül 1997 Tarih ve 23098 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik
- 5188 Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun ve bağlı mevzuat 88/13543 sayılı Sabotajlara Karşı Koruma Yönetmeliği

5. GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLAR:

Dicle Üniversitesi Ziraat Fakültesi binasında bulunan öğrenci, akademik ve idari personel, hizmetli ve diğer personelin deprem ve büyük yangınlara karşı korunmasından gerekli önleyici tedbirlerin alınmasından, bunlara ait planların yapılmasından;

- Dekan (İşveren/ İşveren Vekili),
- Dekan Yardımcıları
- Dekanın görevlendireceği kişi/kişiler sorumludur.

İşyerindeki görevli her personel bir yangına sebebiyet vermemek için tedbirli olmaya ve acil durumlarda belirtilen hususlara uymaya mecburdur.

I. KISIM ACİL DURUM DUYURU USULLERİ

1. Çalışma alanlarında, ofislerde veya işletmenin herhangi bir yerinde yangını tespit eden şahıs bu durumu en kısa sürede ve en seri vasıta ile tüm personele duyurmakla sorumludur. Bu duyuru sesle, düdükle, kurum içinde mevcut siren veya yangın alarm butonları ile yapılabilir. Amaç tüm personeli ikaz etmektir. Erken tespit ve ilk müdahale yangının büyümeden kontrol altına alınmasına ve esas müdahale ekibinin olay mahalline gelene kadar zaman kazanılmasına yardımcı olacaktır.

2. Bir iş kazası meydana geldiğinde, kaza yerinde bulunan veya kaza yerine ilk gelen yetkili personel derhal en yakın sağlık kuruluşuna veya Acil Servise **(112)** haber verir. En yakın Sağlık Kuruluşunun iletişim numarasını Acil Durum Telefon listesinden temin edilebilir. Kaza yerinin emniyeti sağlanır. Kazazedenin ilk amirine ve Acil Durum Koordinatörüne en seri vasıta ile haber verilir. Genel acil durumlarda ihtiyaç duyulabilecek acil telefon numaraları **Ek-10'**dadır.

3. Sabotaj, hırsızlık vb. adli vaka meydana geldiğinde çalışma saatleri içinde ise Acil Durum Koordinatörü tarafından yönetimin bilgisi dâhilinde güvenlik önlemleri arttırılarak derhal İlçe Emniyet Müdürlüğüne haber verilir.

4. Herhangi bir acil durum (yangın, sabotaj, hırsızlık, patlama, trafik kazası, çevre kirliliği, döküntü-sızıntı, besin zehirlenmesi, iş kazası, elektrik çarpması, gaz zehirlenmesi, yanık, travma, toplumsal gösteri vs.) veya doğal afet (deprem, sel baskını, fırtına-hortum, yıldırım) meydana geldiğinde uygulanacak usuller, personelin yapacağı işlemler aşağıda belirtilmiştir.

Tahliye Sırasında Öneriler:

1. Tahliyenin yapılacağı bina ve sahadakilere olay duyurulur. Bu durumda paniğe kapılmayınız.
2. Binayı boşaltırken kapı ve pencereleri hava cereyanını azaltmak için **"KİLİTLEMEDEN KAPATINIZ"**
3. Çalışma yerlerinizi telaşa kapılmadan terk ediniz ve beraberinizde önemli evrak vs. almayı unutmayınız.
4. Çıkış yerlerine sükûnetle gidiniz ve gereksiz acelecilikten sakınınız.
5. Merdiven ve çıkış kapılarını düzenli olarak kullanınız ve sıkışıklığa sebep olmayınız.
6. İşletme sahasındaki valflere yetkili şahısların dışında müdahale etmeyiniz.
7. Bina ve sahayı tahliye ettikten sonra, belirlenen toplanma yerlerinde yeniden görev almak üzere **"AMİRİNİZİ"** bekleyiniz.

II.KISIM ACİL DURUMLARDA UYGULANACAK USULLER

ACİL DURUM SEBEBİ

- A) Yangın
- B) Deprem
- C) Sel-Su baskını
- D) Hortum/Fırtına
- E) Yıldırım Düşmesi
- F) Patlama
- G) Sabotaj
- H) Toplumsal Gösteri
- İ) Trafik Kazası
- J) Çevre Kirliliği
- K) Döküntü-Sızıntı
- L) Besin Zehirlenmesi
- M) İş Kazası
- N) Hırsızlık
- O) Elektrik Çarpması
- P) Gaz Zehirlenmesi
- Q) Yanık
- R) Travma
- S) Radyasyon

6. YÜRÜTME:

Bu Acil Eylem Planı onay tarihinden itibaren yürürlüğe girer ve kriz kurulu tarafından yürütülür.

7. KRİZ KURULU VE GRUPLARININ OLUŞTURULMASI:

Büyük yangınlarda ve Diyarbakır şehrini etkisi altına alacak deprem gibi olası bir kriz durumuna hazırlık çalışmalarının ilk basamağı her eğitim- öğretim yılında bir kriz kurulunun oluşturulmasıdır. Bu kurul Dekanın Başkanlığında, Dekan Yardımcıları, Akademik ve İdari Personellerden oluşturulur.

Kriz kurulu gerekli gördüğünde diğer Dekan yardımcılarının ve diğer Akademik ve idari Personellerin kriz kuruluna veya gruplarına katılmasını isteyebilir.

Kriz kurulu ve grubunda vardiyalı çalışabilecek şekilde Akademik ve idari personel, memur, hizmetli, bilgisayar ve telefon santralinden anlayan yeteri kadar personel görevlendirilir.

a. Kriz Masası Ekibi:

	Adı ve Soyadı	Ziraat Fakültesindeki Görevi
Başkan	Prof. Dr. Muzaffer DENLİ	Dekan
Üye	Doç. Dr. Muhittin TUTKUN	Dekan Yardımcısı
Üye	Dr. Öğr. Üyesi Önder ALBAYRAK	Dekan Yardımcısı

b. Kriz Kurulunun Görevleri :

- Acil Eylem planının yapılmasını ve uygulanmasını sağlar.
- Planda öngörülen ekipleri kurar, görev alacakları tespit ederek kendilerine duyurur.
- Eğitim ve tatbikatlar düzenleyerek grubun hizmete hazır olmasını sağlar.
- Kriz kurulunu ve kriz gruplarını göreve çağırır, çalışma esaslarını belirler, çalışmalarını koordine eder.
- Görevli ve yöneticileri koordine eder.
- Krizin niteliğini, alınacak tedbirleri, üyelerin ve kriz gruplarının görevlerini kısaca gözden geçirir.
- Günün sonunda kriz kurulu yeniden toplanarak, nelerin yapıldığını bundan sonra nelerin yapılması gerektiğini, bunları kimin, nasıl yapacağını belirler.
- Acil Servis İstasyonlarının işlerliğini sağlar.

c. Kriz Grupları :

- Ziraat Fakültesi Binası

SÖNDÜRME EKİBİ

Adı ve Soyadı	Ekip Elemanları	EKİPTEKİ GÖREVİ
Egemen ORMAN	Ekip Başkanı	Acil bir durumda (yangın, deprem vb.) ilk müdahaleyi yapmak üzere görevli olan söndürme ekibini yönlendirme, içeride kalmış kişilerin tahliyesini sağlamak, yangına ilk müdahaleyi sağlamak
Edip AYBAR	Ekip Başkan Yardımcısı	Ekip başkanına yardım etmek, ekip başkanı bulunmadığı durumlarda, onun görevini yerine getirmek, yangına ilk müdahaleyi sağlamak
M.Hatip OĞUŞ	Üye	Acil bir durumda, ekip başkanının talimatları doğrultusunda yangına ilk müdahaleyi sağlamak
Mesut DURMAZ	Üye	Acil bir durumda, ekip başkanının talimatları doğrultusunda yangına ilk müdahaleyi sağlamak
Ahmet GÜNTOĞAR	Üye	Acil bir durumda, ekip başkanının talimatları doğrultusunda yangına ilk müdahaleyi sağlamak
Zülküf CEBELİ	Üye	Acil bir durumda, ekip başkanının talimatları doğrultusunda yangına ilk müdahaleyi sağlamak

1. KURTARMA EKİBİ

Adı ve Soyadı	Ekip Elemanları	EKİPTEKİ GÖREVİ
Ahmet Cemil ORUÇ	Ekip Başkanı	Söndürme ekibinden alacağı talimat ile acil bir durumda öncelikle acil durumdan zarar görmüş kişileri daha sonra önemli belge ve malzemeleri kurtarmak üzere ekibi yönlendirmek, zarar görmüş kişilerin ve malzemenin tahliyesini sağlamak
Emrullah KAYA	Ekip Başkan Yardımcısı	Ekip başkanına yardım etmek, ekip başkanı bulunmadığı durumlarda, onun görevini yerine getirmek, zarar görmüş kişilerin ve malzemenin tahliyesini sağlamak
Yahya BAŞOĞUL	Üye	Acil bir durumda, ekip başkanının talimatları doğrultusunda yangına ilk müdahaleyi sağlamak
Mehmet YILAN	Üye	Acil bir durumda, ekip başkanının talimatları doğrultusunda yangına ilk müdahaleyi sağlamak
Kenan AKBAŞ	Üye	Acil bir durumda, ekip başkanının talimatları doğrultusunda yangına ilk müdahaleyi sağlamak
Nizamettin ÖZÇELİK	Üye	Acil bir durumda, ekip başkanının talimatları doğrultusunda yangına ilk müdahaleyi sağlamak

2. KORUMA EKİBİ

Adı ve Soyadı	Ekip Elemanları	EKİPTEKİ GÖREVİ
Tahsin DABAN	Ekip Başkanı	Acil durumda kişilerin toplanma bölgesinde sayımlarını yapmak, eksik olup olmadığını tespit etmek. Eksikleri söndürme ve kurtarma ekiplerine bildirmek, can ve mal güvenliğini sağlamak
Hüsamettin ATSIZ	Ekip Başkan Yardımcısı	Ekip başkanına yardım etmek, ekip başkanı bulunmadığı durumlarda, onun görevini yerine getirmek
Osman BAKİ	Üye	Acil bir durumda, ekip başkanının talimatları doğrultusunda yangına ilk müdahaleyi sağlamak
Murat ÇAKI	Üye	Acil bir durumda, ekip başkanının talimatları doğrultusunda yangına ilk müdahaleyi sağlamak
Murat KAYACI	Üye	Acil bir durumda, ekip başkanının talimatları doğrultusunda yangına ilk müdahaleyi sağlamak
Veysi KARDAŞ	Üye	Acil bir durumda, ekip başkanının talimatları doğrultusunda yangına ilk müdahaleyi sağlamak

3. İLK YARDIM EKİBİ

Adı ve Soyadı	Ekip Elemanları	EKİPTEKİ GÖREVİ
Mehmet Ali DAĞ	Ekip Başkanı	Yaralı personele sağlık ekipleri gelinceye kadar almış olduğu eğitim doğrultusunda ilk yardımda bulunmak, gerektiğinde sağlık ekiplerine yardım etmek, yangına ilk müdahaleyi sağlamak
Ubeydullah EKMEK	Ekip Başkan Yardımcısı	Yaralı personelin bulunduğu alanda, diğer personeli kontrol altına alıp paniği önlemek; ilk yardım eğitimi almamış personelin müdahalesine engel olmak, Acil bir durumda, ekip başkanının talimatları doğrultusunda yangına ilk müdahaleyi sağlamak
Selçuk BİÇER	Üye	Acil bir durumda, ekip başkanının talimatları doğrultusunda yangına ilk müdahaleyi sağlamak
Şeymanur ÖZER	Üye	Acil bir durumda, ekip başkanının talimatları doğrultusunda yangına ilk müdahaleyi sağlamak
Resul AKKAYA	Üye	Acil bir durumda, ekip başkanının talimatları doğrultusunda yangına ilk müdahaleyi sağlamak
Raziye YAZKENT	Üye	Acil bir durumda, ekip başkanının talimatları doğrultusunda yangına ilk müdahaleyi sağlamak

d. Kriz Gruplarının Görev Dağılımı :

- Kriz ekipleri ile sürekli olarak haberleşmeyi sağlar.
- Akademisyen, idari ve diğer personeller krizden haberdar edilir.
- Kriz ders saatleri dışında meydana gelmişse tüm Akademik, idari ve diğer personeller telefon zinciri yoluyla toplantıya çağırılır. Bu toplantıda olayla ilgili bilgiler, alınan ve alınmakta olan tedbirler, personellerin krizin atlatılmasında oynayacakları roller ve görevleri onlara bildirilir.
- Akademik, idari ve diğer personele hangi durumlarda ve kimlerden nasıl yardım sağlayacakları konusunda da bilgi verilir.
- Sağlık birimi ve gerekiyorsa ilgili polis karakolu ile temasa geçer.
- Bir kriz durumunda yararlanılabilecek kişi ve kurumlarla ilişki ve iş birliğini sağlar.
- Öğrencilere deprem hakkında bilgi verir.
- Kriz kurulu ve gruplarının görev yapacakları yerleri hazırlar.

- Duruma göre büyük yangın ya da deprem gibi krizde yangın mücadele ve acil kurtarma ekip amirleri ve sivil savunma servis amirlerini göreve çağırır.
- Sağlık ya da psikolojik danışma yardımı almak istediklerinde kime nasıl ulaşabileceklerine ilişkin bilgileri verir.
- Öğrenciler arasında çıkabilecek panik, kargaşa, şayia, moral bozucu hareket ve söylentileri önler.
- Kriz kurulundan alacağı yeni bilgileri öğrencilere aktarır.
- Bir cenaze töreninde Ziraat Fakültesini kimlerin temsil edeceğini belirleyip, öğrencilerin kriz durumlarında uyulması gereken kuralları ya da krizi önlemeye yönelik eğitim çalışmaları ve etkinlikler düzenler.

e. Kriz kurulu ve gruplarının görev yerleri;

Kriz kurulu ve grupları Ziraat Fakültesinde kendi danışmasında görev yapacaktır. Ancak Ziraat Fakültesini binasının yıkılması veya hasar görmesi durumunda Ziraat Fakültesi bahçesinde, oranında tehlike arz etmesi veya hasar görmesi durumunda, Acil Servis İstasyonları olarak kullanılan MOB kabinlerde faaliyetlerini sürdürecektir.

g. Haberleşme:

Kriz kurulu ve gruplarının bulundurulacağı yere 2 adet harici telefon konularak dış ve iç haberleşme sağlanacaktır.

Bir depremde en önemli iletişim aracı telsizdir. Ekipler arasındaki haberleşmeler fax, kurye ve diğer haberleşme araçları ile yapılacaktır.

Haberlerin Ziraat Fakültesi personeli ve tüm çalışanlara duyurulması mevcut yangın sireni, hoparlör, megafon gibi sesli araçlarla yapılacaktır.

Dekan acil durumda haberleşme sistemlerinin sürekli çalışması için 2 haberleşme operatörü görevlendirecek ve gerektiğinde alternatif çözümler geliştirecektir.

TELEFON ZİNCİRİNE GÖRE HABERLEŞME ŞEKLİ

1. Dekan
2. Dekan Yardımcıları
3. Akademik ve İdari Personel
4. Sürekli İşçiler

5. Toplanma Yerleri:

Toplanma Yeri: Ziraat Fakültesi ÖN BAHÇESİ

1. Güvenli yerler:

Binaların çoğunda en güvenli bölümler iç duvarların yanı, köşeler ve sütunlardır. Korunabileceğiniz en güvenli yerleri belirleyin; örneğin: sağlam bir masa, sıra, koltuk altı, köşe dibi ya da iç duvarlardan birinin yanına çömelip, kapanıp, tutunmak için en güvenli yerleri bulun. Bulduğunuz mekânlarda tehlikeli yerleri belirleyin.

Dikkat! Pencere önlerinden, camlardan, asılı duran büyük ve ağır aydınlatma araçlarından, büyük, ağır ve devrilebilecek eşyalardan, ocak ve yangına neden olabilecek parlayıcı ve patlayıcı maddelerin yanından uzak durunuz.

j. Çıkış yolları:

Kat panolarında asılı bulunan tahliye planlarında ok işaretleriyle gösterilmiştir. Planı inceleyin, planda gösterilen çıkış yollarını öğreniniz.

k. Işıklandırma:

Şehir elektriğinin kesilmesi halinde, şarjlı floresan, ısıldaklardan ve pilli el fenerlerinden yararlanılacaktır. Gerekli olan aydınlatma malzemeleri acil servis istasyonlarında bulundurulacaktır.

l. Geçici barındırma:

Kötü hava koşullarında, öğrencilerin uzun süreli dışarıda kalması durumunda Ziraat Fakültesi bahçesine götürülerek korunma önlemleri alınacaktır.

m. Yiyecek ve içecek:

Personelin yiyecek ihtiyaçları gerektiğinde Dekanlıkça tedarik edilecektir.

Şehir suyunun kesilmesi halinde içme, yemek pişirme, temizlik ve yangınlarda kullanılmak üzere su depolarımızdaki sular kullanılacaktır. Ayrıca Acil Servis İstasyonların her birine 2'şer olmak üzere 2 adet içme suyu konulacaktır. Bidonlar 18 Kg. olup her ay yenisi ile değiştirilecektir.

n. Depremden sonra elektrik, doğalgaz ve su tesisatlarının kapatılması:

Eğer ulaşabiliyorsanız; elektriği şalterinden, doğalgazı ve suyu vanalarından kapatınız. Bir deprem sonrasında en büyük tehlike yangındır. Bunun için ilk tehlike de gaz sızıntısıdır. Gaz vanalarını en önce kapatınız. Elektrik kablolarında bir kopma tehlikesi varsa elektriği şalterinden kapatınız. Sarkan ve kopan elektrik kablolarından uzak durunuz.

Doğalgaz;

Hasarlı yada hasarsız binalarda gaz sızıntısı duyar ya da hissederseniz,

- Gazla çalışan ısıtıcılar veya diğer aletler devrilmiş ya da duvarla olan bağlantısını koparmışsa,
- Binalarda, duvarlarda ya da beton zeminde çatlaklar gibi büyük hasarlar varsa ve gaz borularının hasar gördüğünden şüpheleniyorsanız,
- Duman kokusu alıyorsanız veya yangından şüpheleniyorsanız
- Doğalgazı vanasından kesiniz.

Dikkat!

Gaz kokusu alırsanız elektrik düğmelerini açıp kapamayınız. Kaçakları kontrol etmek için ateş yakmayınız. Hasarlı binalarda gaz kaçağı aramak için ateş veya diğer ısıtıcılar yakmayınız.

o. Önemli evrakların kurtarılması:

Önce can daha sonra öğrenci ve personel özlük dosyaları, öğrenci künye, Not ve ders evrakları, diğer önemli ve kıymetli evraklar kurtarılacak, sorumlu personel veya kurtarma ekiplerince hasarlı yerlerden çıkarılarak emin bölgelere nakledilecektir.

p. Depremden sonra asla ateş yakmayın:

Bir depremden sonra gaz kaçağı olmadığından emin olmadan asla kibrit, çakmak gibi kıvılcım çıkarabilecek şeyleri kullanmayınız.

r. Acil durumlar dışında telefonu kullanmayın:

Depremden sonra acil müdahaleyi gerektiren bir durum yoksa telefon hatlarını meşgul etmeyin. Başkalarının bu hatta gereksinimi olabilir. Deprem sırasında telefon ahizeleri yerinden oynayabilir. Deprem sonrasında telefon ahizelerini tekrar yerine yerleştiriniz.

s. Acil Servis İstasyonlarında bulunan malzemeler:

- Öğrenci ve personel adres ve telefon numaraları,
- İlk yardım çantası,
- Büyük battaniye,
- Işıldak,
- 2 Bidon içme suyu.
- Kâğıt tabak, plastik çatal, kâğıt havlu, çöp poşeti.
- Gaz maskesi,
- Malzeme çantası
- Tornavida (Çeşitli ebatta)
- Demir ve ağaç testeresi,
- Demir kesme makası,
- Kargaburnu,
- Baret

t. Depremden sonra personel ve ekiplerin görev yerine gelmeleri:

Olası bir deprem sonrasında Akademik ve İdari personel, memur, hizmetli ve ekiplerde görev alan tüm personelin herhangi bir çağrı beklemeden Ziraat Fakültesinde, binalar yıkılmış veya hasar görmüş ise bahçede, MOB kabinde toplanmalarının gerektiği ve ayrıca Dekan tarafından dağılma izni verilmeden hiç bir personelin toplanma alanından ayrılmamaları da tüm personele iletilecektir.

u. Deprem sonrasında yapılacak işler:

Güvenli olduğuna emin olana kadar, kibrit, çakmak, mum ya da ateş yakmayınız. Bir deprem sırasında ya da sonrasında kibrit, çakmak, mum ya da diğer ateşli aletleri olası bir gaz sızıntısı tehlikesi nedeniyle kesinlikle kullanmayınız. Yanan ateşleri söndürünüz. Unutmayınız ki tüm yangınlar küçük bir ateş olarak başlar.

Eğer gaz kokusu alırsanız:

Doğalgaz arıza 187 arayınız. Gazı vanasından kapatınız, kapıları ve pencereleri gazın dışarı çıkması için açınız. Hemen binayı terk edip toplanma yerine gidiniz. Binanın güvenliğinden emin olmadıkça tekrar binaya girmeyiniz

Dışarıya çıkarken etrafınıza bakınız, hasar ya da yangın tehlikesi olup olmadığını kontrol ediniz. Hasar, gaz kokusu ve yangın tehlikesi yoksa o zaman acil müdahaleyi gerektirecek bir tehlike içinde değilsiniz demektir.

Telefon hatlarını sadece hayati tehlike arz eden acil durumlar için kullanınız, depremi hissettiniz mi diye sormak için birini aramayınız. Başka yerlerde acil durumlar söz konusu olabilir. Bilgi almak için radyo veya televizyonu kullanınız. Eğer telefon ahizesi düşmüşse tekrar yerine yerleştiriniz.

Çevrenize bakınız, yaralı veya yardım edebileceğiniz kimse olup olmadığını kontrol ediniz. Eğer yaralılar var da tehlikede değilse tek başınıza kimseyi hareket ettirmeyiniz. Mümkünse çevredekileri yardıma çağırınız.

Dekan, Dekan Yardımcıları ve yeterli teknik elemanlarla binaların hasar durumları incelenip, içeri girilip girilemeyeceği araştırıldıktan ve gir emrinden sonra binalara girilecektir, aksi halde binalara girilmeyecektir.

Çeşitli nedenlerden ötürü yaralanan ve rahatsızlananlar belirlenerek, ilkyardım eğitimi alan personel tarafından sağlanan güvenli ortamlarda durumları kontrol edilerek süratle hastanelere nakillerine çalışılacaktır.

Kötü hava koşullarında, öğrencilerin uzun süreli dışarıda kalması durumunda öğrenciler sağlam ve en güvenli yere yönlendirilecektir.

8. DEPREMDEN KORUNMA:

Deprem Öncesinde Yapılacaklar:

1. Mevcut binaların dayanıklılığı artırılır.
2. Yerleşim planı hazırlanır.
3. İşyeri ve binalardaki yaşamsal tehdit veya ekonomik kayba yol açabilecek nesneler sabitlenir.
4. Çalışanlara acil durumda aranması gereken numaralar öğretilir.
5. Aydınlatmalar sabitlenir.
6. Dolap üzerine konulan eşya ve büro malzemeleri kayarak düşmelerini önlemek için plastik tutucu malzeme veya yapıştırıcılarla sabitlenir.
7. Dolaplar ve devrilebilecek benzeri eşyaları birbirine ve duvara sabitlenir. Eğer sabitlenen eşya ve duvar arasında boşluk kalıyorsa, çarpma etkisini düşürmek için araya bir dolgu malzemesi konulur.
8. Tavan ve duvara asılan avize, klima vb. cihazlar bulundukları yere ağırlıklarını taşıyacak şekilde duvar ve pencerelerden yeterince uzağa ve kanca ile asılır.
9. İçinde ağır eşyalar bulunan dolap kapakları, mekanik kilitler takılarak sıkıca kapalı kalmaları sağlanır.
10. Tezgah üzerindeki kayabilecek eşyaların altına metal profil koyarak bunların kayması önlenir.
11. Zehirli, patlayıcı, yanıcı maddeler düşmeyecek bir konumda sabitlenir ve kırılmayacak bir şekilde depolanır. Bu maddelerin üzerlerine fosforlu, belirleyici etiketler konulur.
12. Rafların önüne elastik bant ya da tel eklenebilir. Küçük nesneler ve şişeler, birbirlerine çarpmayacak ve devrilmeyecek şekilde, kutuların içine yerleştirilir.
13. Gaz kaçağı ve yangına karşı, gaz vanası ve elektrik sigortaları otomatik hale getirilir.

14. Binadan acilen çıkmak için kullanılacak yollardaki tehlikeler ortadan kaldırılır, bu yollar işaretlenir, çıkışı engelleyebilecek eşyalar çıkış yolu üzerinden kaldırılır.

15. Geniş çıkış yolları oluşturulur. Dışa doğru açılan kapılar kullanılır, acil çıkış kapıları kilitli olmamalıdır. Acil çıkışlar aydınlatılır.

16. Önemli evrakların (kimlik kartları, tapu, sigorta belgeleri, sağlık karnesi, diplomalar, pasaport, banka cüzdanı vb.) kopyaları hazırlanarak su geçirmeyecek bir şekilde saklanır, ayrıca bu evrakların bir örneği de bölge dışı bağlantı kişisinde bulunur.

I) Deprem gündüz mesai saati içinde olursa;

A. Deprem sırasında:

a. Dekan, Dekan yardımcıları, Akademik ve İdari Personel, Memur, Hizmetli ve diğer görevlilerin hareket tarzı:

Dekan ya da Dekan yardımcıları hoparlör veya megafonlarla anons yaparak uyarılarda bulunur. Bu mümkün değilse sarsıntı geçene kadar, herkes bulunduğu yerlerin elektriğini ve gazını keserek gerekli saklanma ve korunma önlemlerini alır. Sarsıntı geçinceye kadar yerlerinden ayrılmaz.

Eğer bina içinde, Sınıf Salonlarında iseniz:

- Depremi hissettiğinizde hemen kapıyı açınız.(Deprem kapıyı çarpıtır, açılmaz hale getirebilir.)
- Alarm sistemleri devreye girerse şaşırmayınız. Sarsıntı geçinceye kadar içeride kalınız.
- Bulduğunuz yerde sığınılacak bir yer arayınız. Sarsıntı geçinceye kadar orada kalınız.
- Öğrencilerinizi ve kendinizi yaşam üçgeni oluşturacak şekilde sıra vb. eşyaların yanında, cenin pozisyonunda kalınız.
- Pencerelerden, camlardan, kitaplıklardan, raflardan, dolaplardan, lambalardan, aynalardan, tablolar, tuğla ile örülmüş yerlerden, düşme ve devrilebilecek ağır eşyalardan uzak durunuz.
- Başınızı çanta, minder, kitap, klasör gibi şeylerle koruyunuz.
- Mümkünse bulunduğunuz yerdeki elektriği şalterinden ve gazı vanasından kapatınız.
- Varsa ocaklardan, ısıtıcılardan ve diğer yakıcı maddelerden uzak durunuz.
- Gaz sızıntısını düşünerek sakın ateş yakmayınız.
- Yüzünüzü, başınızı düşebilecek madde ve cam kırıklarından koruyunuz.
- Asansörü asla kullanmayınız (Elektrik kesilebilir, kapısı açılmayabilir.)
- Çıkış için koşmayınız. (Merdivenler çökebilir veya sıkışık olabilir.)
- Bulduğunuz yerden çıkmadan önce dışarıyı kontrol ediniz. Uygunsa toplanma yerine gidiniz.

c. Salonlardaki Etkinlikte bulunan Öğrencilerin Hareket Tarzı:

- Tüm Akademik ve İdari personelin söylediklerine uyunuz. Onları dinleyiniz.

- Korkmayınız, korkunuzu yenmeye çalışınız.
- Sakin olunuz, paniğe kapılıp sağa sola ve merdivenlere koşmayınız, çünkü buralarda bir birlerinizi ezerek yaralayabilir veya öldürebilirsiniz.
- Ziraat Fakültesi idaresinin uyarılarını dinleyiniz. Anonslarına dikkat edin ve onlara uyunuz.

Koridorda iseniz:

- Sakin olunuz, sağa sola koşmayınız.
- Yakınıınızda masa veya sıra yoksa en yakın kolon veya binaların içi köşelerinden birinin altına girerek cenin pozisyonu alınız.

Kütüphanede iseniz:

- Sakin olunuz, sağa sola koşmayınız.
- Masaların altına giriniz.
- Masa üstündeki cisimlerden, pencere ve raflardan kendinizi koruyunuz.
- Pencerelerden uzak şekilde dizlerinizi büküp ellerinizi ensenizle kenetleyerek cenin pozisyonu alınız.

Toplantı salonunda iseniz:

- Sakin olunuz, sağa sola koşmayınız.
- Sıraların altına çömeliniz ya da başınızı ve boynunuzu koruyarak cenin pozisyonu alınız.

Merdivenlerde iseniz:

- Merdivenleri derhal terk ediniz.
- En yakınıındaki kolonun yanına giderek çömeliniz ya da cenin pozisyonu alınız.
- Koridorda uzaktaysanız duvar dibine çömeliniz ya da cenin pozisyonu alıp başınızı ve boynunuzu koruyunuz.

Asansörde iseniz:

- Bütün düğmelere basarak asansörün bir katta durmasını sağlayınız.
- Hemen asansörden ininiz.
- Koridorlardaki en yakın sağlam bir kolonun yanına cenin pozisyonu alınız.

Ziraat Fakültesi bahçesinde iseniz:

- Pencerelerden, binalardan, elektrik tellerinden ve direklerden uzak ve boş bir alana doğru gitmeye çalışınız.

- Eğer gidemiyorsanız yukarıda belirtilen tehlikelerden uzak olmak üzere çömeliniz ve ellerinizle başınızı ve boynunuzu koruyunuz.

Servis aracındaysanız:

- Servis aracının köprü, alt geçit veya elektrik hatlarında uzakta bir yere park etmesini bekleyiniz ve yerlerinizden kalkmayınız.
- Servis sürücüsünün söylediklerini dinleyiniz.

Ziraat Fakültesi içinde ister dışında olsun, deprem başlar başlamaz harekete geçip yukarıda söylenenleri derhal yapınız. Vakit kaybetmeyiniz.

d. Kalorifer dairesi, mutfak ve kantinde çalışanların hareket tarzı:

Sarsıntıyı hisseder etmez;

- Elektriği şalterinden kapatınız.
- Doğalgazı vanalarından kapatınız.
- Duvara sabitlenmemiş buzdolabı, ocak ve tezgah üstü dolaplardan uzak durunuz.
- Yanan ocakların ve ısıtıcıların hepsini söndürmeye çalışınız.
- Gerekli korunma önlemlerini alınız ve sarsıntı geçinceye kadar yerlerinizden ayrılmayınız.

B) Deprem Sonrasında:

a. Dekanın hareket tarzı:

- Binalarda hasar ve çatlaklık varsa durumu derhal Dicle Üniversitesi Rektörlüğü'ne bildirir.
- Kriz kurulu ve gruplarını acilen toplantıya çağırır.
- Ekip amirlerine görevlerini bildirir.
- Ekipleri faaliyete geçirir ve çalışmalarını kontrol eder.
- Ekipler arasındaki işbirliğini kontrol eder.
- Ekiplerin çalışmalarını izler, aksayan yönleri ikaz eder.
- Acil servis istasyonlarını harekete geçirir.
- Yedirme, içirme ve geçici barındırma önlemlerini alır.
- Hasar durumuna göre İlçe ve İl Kriz Kurulundan yardım ister.
- Ölen ve yaralananların aileleri ile bağlantı kurar.

b. Dekan Yardımcılarının hareket tarzı:

- Deprem sonrasında bina, sınıf ve tahliye kapılarında öğrencilerin çıkışlarını kontrol eder.

- Bina ve sınıfların tahliyesinde öğrencilere yardımcı olur.
- Kaçış kapılarında geçişi engelleyen eşyaların olup olmadığını kontrol eder.
- Öğrencilerin toplanma yerlerine gidişlerini ve toplanma yerinde duruşlarını kontrol eder.
- Acil servis istasyonundaki telefon zincirine göre öğrenci ailelerine durumu bildirir.

c. Akademik ve İdari Personelin hareket tarzı:

- Öğrencilerin hayatının yapacağınız her hareketin sonucuna bağlı olduğunu unutmayınız.
- Sakin olunuz, çevrenizdekileri rahatlatınız. Telaşa ve paniğe kapılmayınız, paniği engellemeye çalışınız..
- Uyanık ve hızlı davranınız.
- Kargaşa ve ezilmelere meydan vermeyiniz.
- Olası karmaşa ortamı için dikkatli ve hazırlıklı olunuz.
- Dayanıklı eşyaların altında gizlediğiniz öğrencilerinizi çıkarınız.
- Toplu düzenli ve bilinçli hareket ediniz.
- Sakıncalı yerlerden uzak durunuz.
- Gaz, su ve elektrik tesisatlarını kontrol ediniz.
- Eğer gaz kokusu varsa pencereleri açınız. Kibrit, çakmak ya da mum yakmayınız, elektrik düğmelerini çevirmeyiniz ve elektrikli cihazları kullanmayınız.
- Telefonunuz varsa acil durumlar dışında kullanmayınız.
- Kapıları yavaş ve dikkatli açınız.
- Binayı boşaltırken asla asansör kullanmayınız. Asansörde iseniz bütün düğmelere basınız ve durduğu ilk katta asansörde ininiz.
- Yaralanma ve sakatlanma varsa öğrencilerin yardımı ile açık alana çıkarmaya çalışınız veya yardım isteyiniz.
- Yaralanma ve sakatlanma varsa **Acil Yardım 112** telefonundan yardım isteyiniz.
- Kırılan camlara dikkat ediniz.
- Hasarlı binalardan uzak durunuz.
- Önceden planlanan kaçış yollarından, hızlı ve düzenli bir şekilde bulunduğunuz binaları derhal boşaltarak açık alandaki toplanma yerine gidiniz.
- Yapacağınız her hareketin sonucunu düşünerek bilinçli hareket ediniz.

Öğrencilerinize:

- Ne olduğu hakkında bilgi veriniz.
- Onlara moral veriniz.
- Birbirlerinden ayrılmamalarını söyleyiniz.

d. Öğrencilerin hareket tarzı:

- Sakin bir şekilde saklandığınız eşyaların altından çıkınız.
- Akademik ve İdari personelin söylediklerine uyunuz. Onları dinleyiniz,

- Korkmayınız, korkunuzu yenmeye çalışınız.
- Paniğe kapılmayınız. Paniğe kapılıp sağa sola ve merdivenlere koşmayınız, çünkü buralarda birbirinizi ezerek yaralayabilir ve öldürebilirsiniz.
- Kırılmış camlar, ortalığa dökülmüş kimyasal maddeler, düşme tehlikesi olan eşyalar olup olmadığına bakınız.
- Ayaklarınızı, ellerinizi ve kafanızı koruyunuz.
- Yanınızdaki arkadaşlarınızın yaralanıp yaralanmadığını kontrol ediniz. Yaralılar varsa öğretmeninize haber veriniz.
- Yerlere düşmüş tellerden kesinlikle uzak durunuz. Bunlara temas eden eşyalara dokunmayınız.
- Arkadaşlarınızdan ayrılmayınız, onlarla birlikte hareket ediniz.
- Çok acil durumlar dışında telefonu kullanmayın.
- Derhal bulunduğunuz binaları terk ediniz.
- Ziraat Fakültesi idaresinin uyarılarını dinleyiniz. Anonslarına dikkat ediniz ve onlara uyunuz.

Dışarıya çıktığınızda veya dışarıdaysanız

(Yıkılma ve çökme tehlikesine karşı)

- Akademik ve İdari personelin söylediklerine uyunuz. Onları dinleyiniz.
- Arkadaşlarınızdan ayrılmayınız, onlarla birlikte hareket ediniz.
- Sarsıntı durduğunda Ziraat Fakültesi bahçesindeki toplanma yerinde toplanınız.
- Duvar diplerinden, hasarlı ve yüksek binalardan uzak durunuz.
- Eğer binaların yanında iseniz düşen kiremitlerden, camlardan, sıvalardan, bina dışındaki mermerlerden ve diğer maddelerden uzak durunuz.
- Yıkılmış elektrik hatlarından, elektrik direklerinden uzak durunuz,
- Devrilebilecek ağır eşyalardan uzak durunuz.
- Ağaçlardan, çukurlardan, yer çatlaklarından, yamaçlardan, taş ve kaya düşebilecek yerlerden uzaklaşınız.
- Ziraat Fakültesi bahçesinden Dekanın izni olmadan ayrılmayınız.
- Hasar tespiti yapılmadan, gir emri almadan sakın binaya girmeyiniz
- Binalara girmek için Dekanın ya da yardımcılarından emir bekleyiniz.
- Sarsıntı geçti diye kendi başınıza ve izinsiz binalara girmeyiniz.
- Tehlikenin devam ettiğini unutmayınız.
- İkinci bir sarsıntı için hazırlıklı ve tedbirli olunuz. Zayıflamış yapılar tekrar hasara neden olabilir.

Kesinlikle:

- Deprem hakkında söylenti yaymayınız.
- Çeşitli söylentilere inanmayınız.
- Dedikodu ve şayialardan uzak durunuz.

Aksi halde:

- Panik ve kargaşa doğar,
- Panik ve kargaşa bazen depremden daha tehlikelidir.

f. Memurların hareket tarzı:

- Kurtarma, söndürme, ilkyardım ve koruma ekiplerinde görev almak.
- Kurtarma ve söndürme çalışmalarına katılmak.
- Yıkıntı, çöküntü ve enkaz altında kalan öğrenci ve personeli kurtarmak.
- Öncelikli olarak kıymetli evrakları kurtarmak.
- Binaların tahliyesinde öğrencilere yardımcı olmak.

g. Kat görevlisi hizmetlilerinin hareket tarzı:

- Bulunduğu katın elektriğini şalterinden kapatır.
- Varsa gazı vanasından kapatır.
- Acil çıkış kapılarını açar.
- Çıkışlarda öğrencilere yardımcı olur.
- Çıkışlarda tahliyeyi geciktirecek engeller varsa ortadan kaldırır.
- Sınıf, tuvalet, kütüphane ve diğer yerleri dolaşarak içeride kalanlar varsa dışarı, açık havaya çıkarır.
- Enkaz kaldırma, kurtarma ve söndürme faaliyetlerine katılır.

h. Kalorifer dairesi ve mutfakta çalışanların hareket tarzı:

- Elektriği şalterinden kapatınız.
- Doğalgazı vanalarından kapatınız.
- Duvara sabitlenmemiş buzdolabı, ocak ve tezgâh üstü dolaplardan uzak durunuz.
- Yanan ocakların ve ısıtıcıların hepsini söndürmeye çalışınız.
- Kopmuş elektrik tellerinden ve düşebilecek ağır eşyalardan uzak durunuz.
- Sarsıntı geçer geçmez derhal binayı terk ediniz.
- Bina hasar görmüş ise ve enkaz altında kalanlar varsa kurtarmaya çalışınız,

ı. Güvenlik görevlisinin hareket tarzı:

- Bulunduğu yerdeki yangın butonu varsa camını kırar yoksa ulaşabiliyorsa Ziraat Fakültesi binasındaki yangın panelinin düğmesine basarak ikaz alarımını harekete geçirir.
- Ziraat Fakültesinin dış ve iç güvenliğini sağlar,
- Öğrenci ve ziyaretçilerin Ziraat Fakültesi'ne geliş ve gidişlerinde onlara yardımcı olur,
- Panik, kargaşa, şaya, moral bozucu hareket ve söylentileri önler,
- Servis araçlarının giriş ve çıkışlarında sürücülere yol gösterir, **trafiği düzenler**,
- Bina ve tesislerde kurtarılan öğrenci, eşya ve malzemeleri korur,
- Tehlikeli yerlere öğrenci ve personelin girmelerini ve yaklaşmalarını önler,
- Dışarıdan ve içeriden gelebilecek yağmacılığı önler,
- Gelen veli ve ziyaretçilere yukarıda ve Genel Güvenlik Talimatında belirtilen işlemler yapıldıktan sonra girişlerine izin verir.
- **Basın mensupları:** Deprem ya da yangın hakkında bilgi almak amacıyla gelen basın mensuplarının görüşme isteklerini Dekana telefon ederek bildirir. Görüşme isteği kabul edildiği takdirde KONUK KARTI verilir ve güvenlik görevlisi eşliğinde görüşme yerine götürülür.

- Güvenlik görevlileri basın mensupları ile hiç bir tartışmaya girmez, deprem ya da yangın gibi kriz durumları hakkında bilgi vermez ve ilgili yetkiliye yönlendirir.
- Basın mensupları, Dekanın izni olmadan Ziraat Fakültesi diğer bölümlerini gezmelerine, görüntü alma, resim ve video çekimlerine ve röportaja izin vermez.

j. Yıkıntı altında mahsur kaldıysanız:

- Paniklemeden sakin olarak durumunuzu değerlendirmeye çalışınız.
- Enerjinizi tasarruflu kullanmaya gayret ediniz.
- Hareket kabiliyetiniz kısıtlanmışsa çıkış için hayatınızı riske atacak faaliyetlere kalkışmayınız.
- Tehlikeli durumda iseniz yerinizi belli edecek şekilde ses-gürültü çıkarınız.
- Sesinizi kullanabiliyorsanız kurtarma ekiplerine ve çevredekilere sesinizi duyurmaya çalışınız.
- El ve ayaklarınızı kullanabiliyorsanız su, kalorifer tesisatlarına, zemin ve tavana sert bir cisimle vurmak suretiyle, yerinizi belli etmeye çalışınız.

k. Depremden dolayı yangın çıkmışsa:

- Eğer bina içinde ve kapalı yerde yangın çıkarsa dumandan korunmak için ağzınıza bir mendil veya bez tutunuz. Sürünerek ya da eğilerek yangın yerinden uzaklaşınız.
- Çevrenizdekileri uyarmak veya yardım almak için **“Yangın var”** diye bağırın.
- En yakınınızdaki söndürme cihazını alarak yangını söndürmeye çalışınız.
- Ya da yangın dolaplarındaki vanayı açınız, hortumu yanan yere doğru tutarak yangını söndürmeye çalışınız.
- Eğer yangın söndürülemeyecek kadar büyükse harici 110 telefonla İTFAİYE’ye haber veriniz. Elektrik pano yangınlarında su kullanmayınız.

II) Deprem çalışma saatleri dışında, gece veya tatil günü olursa:

A) Deprem sırasında;

Güvenlik görevlileri ve Ziraat Fakültesinde bulunanlar;

- Bulunduğunuz yerdeki yangın butonunun camını kırınız ve ikaz alarmini harekete geçiriniz.
- Sarsıntı geçene kadar bulunduğunuz yerde gerekli korunma önlemlerini alarak sarsıntının geçmesine kadar yerlerinizden ayrılmayınız.
- Sakin olunuz. Telaşa, paniğe kapılmayınız, uyanık ve hızlı davranınız.
- Bilinçli hareket ediniz.
- İçerideyseniz içeride kalınız,
- Dışarıdaysanız dışarıda kalınız.

Bina içerisindeysen:

- Mümkünse elektriği şalterinden ve gazı vanasından kapatınız,

- Kendinizi sağlam bir masa, kapı kasası, tezgâh altı gibi dayanıklı eşyaların altına gizleyiniz.
- Kiriş, kolon ve binaların iç köşelerinden birinin altına yere diz çökerek durunuz.
- Pencerelerden, camlardan, kitaplıklardan, raflardan, dolaplardan, lambalardan, aynalardan, tablolardan, tuğla ile örülmüş yerlerden ve devrilebilecek ağır eşyalardan uzak durunuz.
- Varsa ocaklardan, ısıtıcılardan ve diğer yakıcı maddelerden uzak durunuz.
- Gaz sızıntısını düşünerek sakın ateş yakmayınız.
- Yüzünüzü, başınızı düşebilecek madde ve cam kırıklarından koruyunuz.
- Dökülebilecek sıvılardan, kimyasal maddelerden uzak durunuz.

B) Deprem sonrasında:

Güvenlik görevlileri ve Binada bulunanlar:

- Gizlendiğiniz veya korunduğunuz eşyanın altından çıkınız.
- Bulunduğunuz yeri derhal boşaltarak açık alana gidiniz.
- Diğer nöbetçileri telsizle arayınız, durumunu öğreniniz.
- İçeride kalanlar varsa onların yardımına koşunuz.
- Sakıncalı yerlerden uzak durunuz.
- Eğer gaz kokusu varsa pencereleri açınız.
- Telefonu acil durumlar dışında kullanmayınız.

Dışarıya çıktığınızda veya dışarıdaysanız:

Yıkılma ve çökme tehlikelerine karşı

- Sarsıntı geçer geçmez, diğer nöbetçileri telsizle arayarak durumlarını sorunuz.
- Duvar diplerinden, yüksek binalardan,
- Enerji ve elektrik hatlarından,
- Devrilebilecek her şeyden uzak durunuz.
- Eğer bina içinde kalanlar varsa onların yardımına koşunuz.
- Tüm giriş kapılarını kapatınız.
- Yabancıları içeri sokmayınız.
- Telefonu acil durumlar dışında kullanmayınız.
- Yaralanma ve sakatlanma varsa **Acil Yardım 112** harici telefonda yardım isteyiniz.
- Deprem nedeniyle yangın çıkmışsa en yakınınızdaki yangın söndürme cihazını alarak olay yerine koşunuz. Arkadaşlarınızın ya da çevredekilerin yardımı ile yangını söndürmeye çalışınız. Yangın söndürülemeyecek kadar büyükse telefonla **İTFaiye** 'ye (İtfaiye no : 110) haber veriniz.

Telsizle diğer nöbetçilerden;

- Bina içlerinde kalanların olup olmadığını,
- Binalarda hasar, yıkılma, çöküntü ve çatlaklık olup olmadığını,

- Doğalgaz kaçağı ve borulardan kopma olup olmadığını,
- Elektrik tesisatlarında kopma olup olmadığını,
- Su borularında kopma olup olmadığını,
- Kalorifer tesisatlarında kopma olup olmadığını, sor ve aldığın bilgileri Ek- 5 deki telefon numaralarını arayarak Ziraat Fakültesi yöneticilerine bildir.

C) Depremden sonra ekiplerin çalışma şekli:

a. Kurtarma Ekibi:

Kurtarma işleri kurtarma ekiplerince yapılacaktır. Gerekğinde diğer ekiplerden görev almayan personelden de yararlanılacaktır.

Ekip amiri: Sarsıntı geçtikten sonra Bina içinde veya çevrede hasar, yıkıntı ve çöküntü varsa ekibini toplar. Aşağıda belirtilen iş bölümüne göre görev taksimatı yaptıktan sonra kurtarma araç-gereç ve malzemelerini alarak süratli bir şekilde olay yerine koşar ve kurtarma faaliyetlerine başlar.

Ekibin görevleri:

- Tahliye öğrenci, Akademik ve idari personel, memur, hizmetli ve Binada bulunan ziyaretçilere yardımcı olur.
- Altında insan ve kıymetli eşya bulunduğu anlaşılan yıkıntıları kaldırır.
- Enkaz, yıkıntı ve çöküntü altında kalanları kurtarır.
- Enkaz altında arama yapar.
- Yangın bölgesinde kalanları kurtarır.
- Bina içinde kalanları kurtarır.
- Üst katlarda kalanları kurtarır.
- Bodrum katlarda havasız kalanları kurtarır.
- Yıkılmaya yüz tutmuş ve tehlikeli olabilecek binaların desteklenmesini ve yıkılmamasını sağlar.
- Bozulan, elektrik, su, kanalizasyon tesisatlarının acilen onarımını yapar.

Dikkat!

Kurtarma çalışmalarından önce elektriği kesiniz. (Elektrik tesisatındaki bozukluklar, Elektrik tesisatındaki kaçaklar, Kopmuş ve üzerinde cereyan bulunan teller bulunabilir. Gaz kaçakları olabilir.)

Not: Emin olmadıkça sakın kurtarma işlerine girmeyiniz.

b. Söndürme Ekibi:

Yangının söndürülmesi söndürme ekiplerince yapılacaktır. Gerektiğinde diğer ekiplerden görev almayan diğer personelden de yararlanılacaktır. Söndürme ekiplerinin toplanma yeri vaziyet planında gösterilmiştir.

Ekip amiri: Sarsıntı geçtikten sonra Bina içinde veya çevrede yangın varsa ekibini toplar. Aşağıda belirtilen iş bölümüne göre, görev taksimatı yaptıktan sonra söndürme araç-gereç ve malzemelerini alarak süratli bir şekilde yangın yerine koşar ve söndürme faaliyetlerine başlar.

Ekibin görevleri:

- En yakınındaki söndürme cihazlarını alarak yangın yerine koşar ve yangını söndürmeye başlar.
- Yangın dolabının yanına koşarak hortumu yanan yere doğru seri bir şekilde serer.
- Yangın hortumuna su vermek üzere vana başında bekler ve komut verildiğinde suyu açar.
- Hortumun lansını eline alarak yangını söndürmeye başlar.
- Yangının çıktığı yerde ve civarında gerekli tedbiri alır.
- Elektrik yangınlarında sulu söndürme cihazları kullanılmaz.
- Yangın ve duman içinde kalanlar varsa kurtarmaya çalışır.
- Yangının başka yerlere sıçramasını önler ve gerekli tedbirleri alır.
- Bina ve tesislerde çıkabilecek yangınları kontrol altına alarak söndürür.
- Yangın söndürüldükten sonra kurtarma faaliyetlerine ve enkazın kaldırılmasına yardımcı olur,

c. İlk Yardım Ekibi:

Yaralı ve hasta öğrenci veya personelin ilk tedavileri kampüsümüz revirindeki doktor ve hemşireler tarafından yapılacaktır. İlk yardım ekibi bulundukları yerde görev yapacaktır. Ancak binanın yıkılması veya hasar görmesi halinde Ziraat Fakültesi bahçesinde veya duruma göre MOB kabinde görev yapacaktır. İlk yardım ekibinin görev yapacağı yerler vaziyet planında gösterilecektir.

Ekip amiri: Ekibini toplayıp aşağıda belirtilen iş bölümüne göre, görev taksimatı yaptıktan sonra ilk yardım araç-gereç ve malzemelerini alarak hasar bölgesinde kurtarılan yaralı ve hastalara ilk yardımı yapmak üzere süratli bir şekilde olay yerine koşar ve ilk yardım faaliyetlerine başlar.

Ekibin görevleri:

- Sedyesini alarak olay yerine koşar.
- Yaralılara pansuman ve ilk yardımı yapar veya ilk yardım merkezine götürür.

- Öğrenci, Akademik ve idari personel, memur, hizmetli ve Ziraat Fakültesinde bulunan ziyaretçilere tahliye yardımcı olur.
- Afet bölgesinde hafif yaralı ve hastalar için gerekli tedbirleri alır.
- Gerek duyulduğunda çevre hastanelere gönderilmesini sağlar.
- Bulaşıcı hastalıkların önlenmesi için gerekli tedbirleri alır.
- İlaç ve tıbbi malzemelerin teminini sağlar.
- Varsa yaralıların ve ölenlerin kimliklerini tespit eder.
- İlk yardım kitini olay yerinde bulundurur.

d. Koruma Ekibi:

Koruma işleri koruma ekiplerince yapılacaktır. Gerektiğinde diğer ekiplerden görev almayan diğer personelden de yararlanılacaktır. Koruma ekiplerinin toplanma yeri vaziyet planında gösterilecektir.

Ekip amiri: Ekibini toplayıp aşağıda belirtilen iş bölümüne göre, görev taksimatı yaptıktan sonra süratli bir şekilde hasar bölgesinde kurtarılan öğrenci ve kıymetli eşyaları korumak üzere olay yerine koşar.

Ekibin görevleri:

- Depremde veya yangında kurtarılan Öğrenci, Akademik ve idari personel, memur, hizmetli ve Diyarbakır Ziraat Fakültesinde bulunan ziyaretçileri korur.
- Deprem veya yangından kurtarılan eşya ve kıymetli evrakları korur.
- Deprem sırasında meydana gelebilecek kargaşa ve paniği önler.
- Öğrenci, Akademik ve idari personel, memur, hizmetli ve Ziraat Fakültesinde bulunan ziyaretçilerin tahliyesinde görevlilere yardımcı olur. Hırsızlık olaylarına karşı çevreyi gözetler. Diğer ekiplere yardımcı olur.

D. Bilinmesi gereken diğer konular;

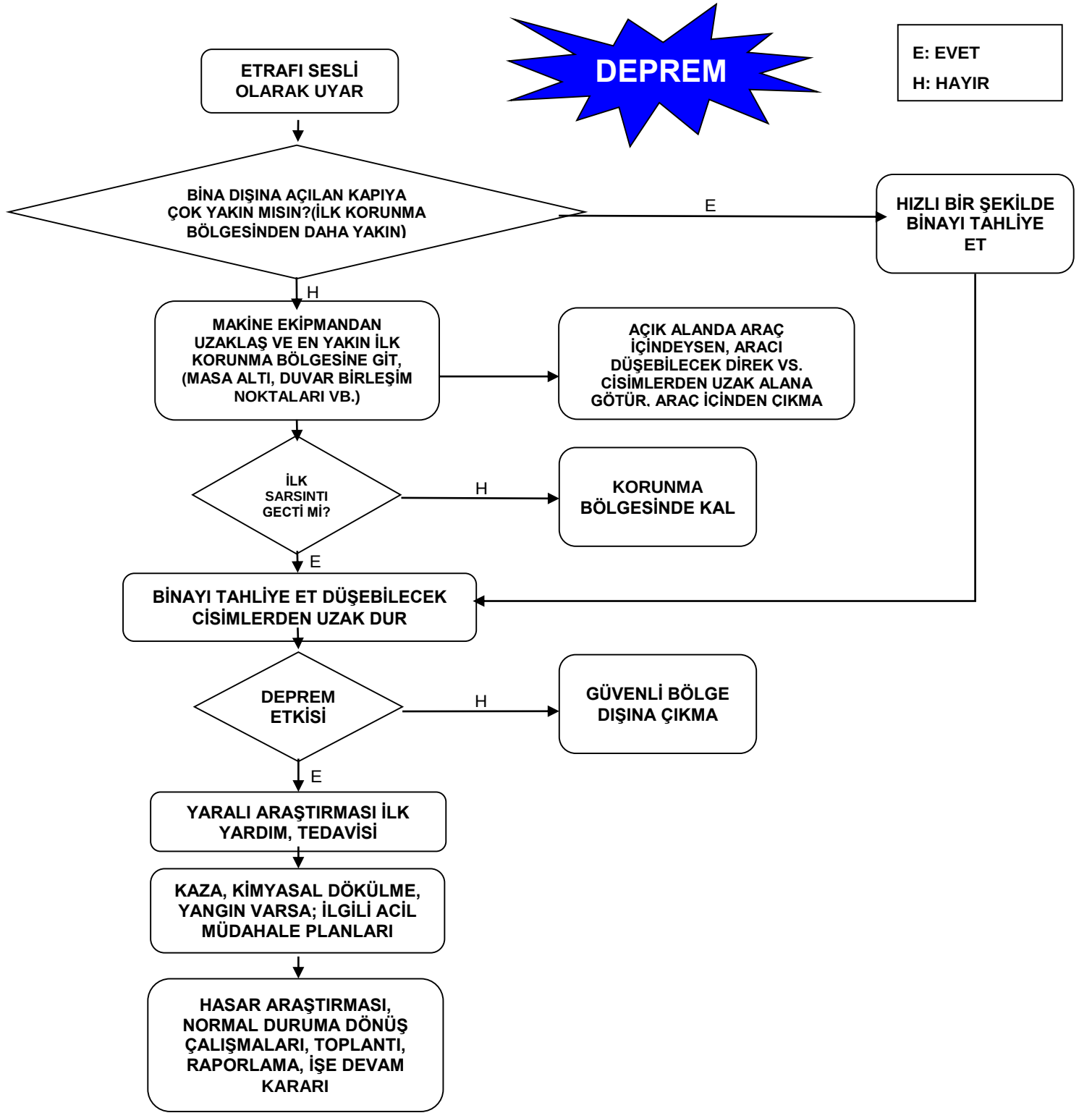
- Deprem ve diğer olağanüstü durumlarda nasıl hareket edileceğini öğreniniz.
- Katlarda asılı ekiplerdeki yerinizi ve görevinizi öğreniniz.
- Tahliye planlarında kaçış kapılarını ve toplanma yerini öğreniniz.
- Doğalgaz ve su vanasının yerini, elektrik şalterinin yerini ve açıp kapatmasını öğreniniz.
- Yangın söndürme tüplerinin yerini ve kullanılmasını öğreniniz.
- Yangın dolaplarının yerini, hortumların ve vanaların kullanılmasını öğreniniz.
- Yangın motorlarının yerini ve açıp kapatmasını öğreniniz.
- Yangın butonlarının ve yangın algılama santralinin yerini öğreniniz.

E. Kriz durumunda eğitim-öğretim faaliyetleri;

Kriz Durumunda eğitimin aksatılmadan yürütülebilmesini sağlamak üzere;

Çeşitli ihtiyaçlar ve meydana gelebilecek hasarlar nedeniyle Ziraat Fakültesi bina ve eklentilerinin kullanılamaz hale gelmesi veya başka amaçlarla kullanılacak olması durumunda öğrencilerin başka Binalara nakledilmesi gerekebilecektir.

Bu durumda **Dicle Üniversitesi Rektörlüğü** talimatları doğrultusunda hareket edilecektir.

9. YANGINDAN KORUNMA:

YANGINLARIN SEBEPLERİ VE SINIFLANDIRILMASI:

Yangın Sebepleri: Yangının oluş nedenlerini birkaç başlık halinde düşünüp incelemek mümkündür.

- ✎ **Korunma Tedbirlerinin Olmaması:** Yangınların çıkmasındaki en büyük neden korunma tedbirlerinin alınmaması bir başka deyişle korunmanın olmamasıdır. Bu tedbirler amaca uygun malzeme kullanımı, teknik talimatlara uygun makine, cihaz ve teçhizat kullanılması gibi çok geniş kapsamlıdır. Can ve mal güvenliğine yönelik koruma tedbirleri gibi görünen bu önlemler yangın güvenliğinin sağlanmasında da temel faktörlerden biridir. Elektrik gücüne uygun kablo çekilmesi, doğalgazın kaçak olmayacak şekilde bağlanması, soba boru ve bacaların temizlenmesi gibi birçok örnek sayılabilir.
- ✎ **Tedbirsizlik:** Kullanılan madde ve malzemelerin yangına sebebiyet verebilecek özelliklerinin bilinmemesi veya depolama yakınlarında sigara içilmesi ve izmaritinin atılması vs. başlı başına bir yangın nedenidir. Örneğin ocağa bağlanan doğalgaz tüpünde gaz kaçağı kontrol edileceğini bilmemek veya gaz kaçağının kontrolünün çakmak, kibrit vb. alevle değil de sabun köpüğü ile yapılacağını bilmemek, tavan arası ve çatıya kolay ve çabuk tutuşabilecek eşyalar koymak, gibi örnekler gösterilebilir.
- ✎ **İhmal:** Yangından korunma tedbirleri olduğu ve bu tedbirleri bildiği halde üşenme, tembellik veya bir şey olmaz şeklindeki adamsendecilikte yangının çıkış nedenlerinden biridir. Örneğin benzin, tiner vb. maddelerle boya, temizlik gibi çalışmalar yapılırken sigara içmenin tehlikeli ve yasak olduğu bilinmesine rağmen içilmesi. Keza kullanılan elektrikli cihazların fişlerinin prize tam oturtmayıp boşluk yapması ve olacak ark ile kablonun ısınıp tutuşacağını bilindiği halde kullanılması. Sıvı yakıt depo ve tanklarında gaz-free yapılmadan kaynak vb. işlem yapılması şeklinde çoğaltılabilir.
- ✎ **Kasıt ve Sabotaj:** Bilerek zarar vermeye dayanan kundakçılıkta denilen bu yolla büyük can ve mal kaybına neden olan yangınlar çıkmaktadır. Kişilerde davranış bozukluğu, bazı suçluluk duyguları ve politik nedenlere dayanan kasıt ve sabotaj sansasyonel bir haber yaratma amacıyla da yapılmakta olduğu görülmüştür. Önlenebilmesi ise düşmanca tavra neden olacak uygulamaları kaldırırken fiziki güvenlik sistemlerinin artırılması ve güvenlik güçleri ile işbirliği yapılması ile mümkün olabilir.
- ✎ **Kaza:** Zaman zaman istem dışı bazı olaylarda yangına neden olmaktadır. Ancak bu kendiliğinden gelişen bazı olaylar başlangıçta yeterli önlemlerin alınmaması sonucu olabildiği gibi bilgisizliğinde rol oynadığını görmekteyiz. Temelde bunlar olmaksızın kazaların yol açtığı yangınlarda olmaktadır. Örneğin; Trafik kazaları araç yangınlarına, iş kazaları makine ve bina yangınlarına, soba vb. elektrikli cihazlarda meydana gelen arıza ve kazalar ise bina yangınlarına sebep olmaktadır.

- ✎ **Doğal Afetler:** Doğal afet olarak kendiliğinden ortaya çıkan yangınlardır. Örneğin; Yıldırım, deprem, lav (yanardağ), çığ, sel rüzgâr gibi afetler sonucu meydana gelen yangınlardır.
- ✎ **Hayvanlar:** Evlerde beslenen kedi ve köpeklerin kazalara sebep olarak yangın vesilesi oluşturduğu gibi kemirgen hayvanların tesisatları kemirmesi (fare-elektrik kablosu) ve tilki, tavşan vb. hayvanlarda yangın bölgesinde tutuşarak kaçarken başka bölgelerde yangınlara sebep olmaktadır. Özellikle orman yangınlarında ve endüstriyel işletmelerde bu tip yangınlar görülmektedir.

Yangın Sınıfları:

Yangınların bir birinden farklı davranışlar gösterdiği görülmektedir. Her yangının oluşumu, gelişimi farklı farklı tezahür etmesine rağmen bu farklılığın yanıcı maddeden kaynaklandığı bilinmektedir. Bu nedenle yangın; yanıcı maddenin fiziksel özelliklerine göre dört kategoride incelenmektedir.

A Sınıfı Katı Yanıcı Maddeler Yangını (ADİ YANGINLAR):

Artık olarak karbon tabakası bırakan ve genelde korlu olarak yanan katı yanıcı maddelerin tutuşması ile oluşan yangınlardır. Metallerin dışındaki yanıcı katı maddeleri kapsar. Odun, kâğıt, tekstil maddeleri, kauçuk bazı örneklerdir. Bu yanıcılar için yanmaya devam etme özelliklerine sahiptirler. Yani yanma yüzeyde sınırlı olmayıp maddenin iç hücrelerine doğru devam etmektedir. Naftalin, zift gibi yanarken eriyen **A sınıfı** içinde değerlendirilen yanıcılarda vardır. Bu tip yanıcılarda yanma derinliklere nüfuz edmeden yüzeyde oluşur.

B Sınıfı Sıvı Yanıcı Maddeler Yangını (AKARYAKIT YANGINLARI):

Yanıcı sıvıların oluşturduğu bu yangınlar genellikle petrol türevi ve bitkisel yağların tutuşması ile oluşan yangınlardır. Ancak **B sınıfı** yangınları yine yanıcı madde özelliklerine göre kendi içinde de üç kategoride düşünmek doğru bir değerlendirme olur. Birincisi su ile karışmayan ham petrol, benzin, gaz yağı, makine yağları, laklar vb. sıvılar. İkincisi su ile hemen karışan(suda çözülen)alkol vb. sıvılar. Üçüncüsü ise katran, asfalt, gres vb. ağır yağlardır. B sınıfı yangınlarda yanma yüzeydedir. Yani ısınan sıvıdan çıkan buharlar yanar.

C Sınıfı Gaz Yanıcı Maddeler Yangını (GAZ YANGINLARI):

Yanabilen gazların oluşturduğu yangınlardır. Doğalgaz vb. gaz yanıcılar bu sınıfa örnek bazı gazlardır. **C sınıfı** yangınlarda yanma gazın sızdığı yüzeydedir. Gaz basıncının atmosfer basıncından fazla olduğu yerlerde böyle devam eder. Gaz ve atmosfer basıncının eşit olduğu yerlerde yanma bütün bölgede devam eder. Gaz, depo vb. kapalı yerlerde ise bu durumda yanma bölgesindeki hızlı yanma basıncını yenecek açıklık (havalandırma) yoksa patlama kaçınılmazdır.

D Sınıfı Hafif Metal Yangınları:

Özel yangınlar olarak da nitelendirilen **D sınıfı** yangınlar gelişen teknoloji ile endüstriyel çevrelerde görülmeye başlayan yangınlardır. Bu yangınlar magnezyum, alüminyum, sodyum, zirkonyum vb. hafif metallerin yanması ile oluşur.

YANGINLARIN SINIFLANDIRILMASI

Yangının türü yanmakta olan maddeye göre değişir. Bu nedenle yangınları TS EN 2 ve TS EN 2/A1 Türk Standartlarına göre beş sınıfta toplayabiliriz.

Yangın Çeşitleri	A	B	C	D	F
Cinsi	Katı	Sıvı	Gaz	Metal	Yağ
Yanıcı Madde	Normal olarak kor şeklinde yanan genellikle organik yapıdaki katı madde yangınları.	Sıvı veya sıvılaşabilen katı madde yangınları	Gaz yangınları	Metal yangınları	Bitkisel ve hayvansal pişirme yağları.

YANGIN SÖNDÜRME TÜPLERİNİN KULLANIM ALANLARI:

Karbondioksit gazlı tüplerin kullanım alanları:

A SINIFI YANGINLAR	UYGUNLUK	B SINIFI YANGINLAR	UYGUNLUK	C SINIFI YANGINLAR	UYGUNLUK
AHŞAP MALZEMELER		BENZİN		DOĞALGAZ	
OTLAR-ÇALI ÇIRPI		BENZOL		LPG	
KAĞITLAR		MAZOT		METAN	
GIYSİLER		VERNİK		HİDROJEN	
KUMAŞLAR		BOYALAR		PROPAN	
PERDE-EV TEKSTİLİ		TİNER		ASETİLEN	
BÜRO-EV MOBİLYALARI		ASETON		ELEKTRİK KABLOLARI	
KAUÇUK- SELÜLOZ		PARAFİN		ELEKTRİK TRAFOLARI	
PLASTİKLER		ASFALT		GÜÇ KAYNAKLARI	
		TUTKAL		BİLGİ İŞLEM ÜNİTELERİ	
		YEMEK YAĞLARI		ELEKTRONİK EŞYALAR	
		ENDÜSTRİYEL YAĞLAR		ELEKTRİKLİ EV EŞYALARI	
		ALKOL			

	MÜKEMMEL

	KULLANILIR

	KULLANILMAZ

ABC Kuru Kimyevi Tozlu Yangın Söndürme Tüplerinin Kullanım Alanları:

A SINIFI YANGINLAR	UYGUNLUK	B SINIFI YANGINLAR	UYGUNLUK	C SINIFI YANGINLAR	UYGUNLUK
AHŞAP MALZEMELER		BENZİN		DOĞALGAZ	
OTLAR-ÇALI ÇIRPI		BENZOL		LPG	
KAĞITLAR		MAZOT		METAN	
GİYSİLER		VERNİK		HİDROJEN	
TÜM KUMAŞLAR		BOYALAR		PROPAN	
PERDE-EV TEKSTİLİ		TİNER		ASETİLEN	
BÜRO-EV MOBİLYALARI		ASETON		ELEKTRİK KABLOLARI	
KAUÇUK- SELÜLOZ		PARAFİN		ELEKTRİK TRAFOLARI	
PLASTİKLER		ASFALT		GÜÇ KAYNAKLARI	
		TUTKAL		BİLGİ İŞLEM ÜNİTELERİ	
		YEMEK YAĞLARI		ELEKTRONİK EŞYALAR	
		ENDÜSTRİYEL YAĞLAR		ELEKTRİKLİ EV EŞYALARI	

•	MÜKEMMEL

•	KULLANILIR

•	KULLANILMAZ

BC Kuru Kimyevi Tozlu Yangın Söndürme Tüplerinin Kullanım Alanları:

A SINIFI YANGINLAR	UYGUNLUK	B SINIFI YANGINLAR	UYGUNLUK	C SINIFI YANGINLAR	UYGUNLUK
AHŞAP MALZEMELER	●	BENZİN	●	DOĞALGAZ	●
OTLAR-ÇALI ÇIRPI	●	BENZOL	●	LPG	●
KAĞITLAR	●	MAZOT	●	METAN	●
GİYSİLER	●	VERNİK	●	HİDROJEN	●
TÜM KUMAŞLAR	●	BOYALAR	●	PROPAN	●
PERDE-EV TEKSTİLİ	●	TİNER	●	ASETİLEN	●
BÜRO-EV MOBİLYALARI	●	ASETON	●	ELEKTRİK KABLOLARI	●
KAUÇUK- SELÜLOZ	●	PARAFİN	●	ELEKTRİK TRAFOLARI	●
PLASTİKLER	●	ASFALT	●	GÜÇ KAYNAKLARI	●
		TUTKAL	●	BİLGİ İŞLEM ÜNİTELERİ	●
		YEMEK YAĞLARI	●	ELEKTRONİK EŞYALAR	●
		ENDÜSTRİYEL YAĞLAR	●	ELEKTRİKLİ EV EŞYALARI	●
		ALKOL	●		●

●	MÜKEMMEL

●	KULLANILIR

●	KULLANILMAZ

Köpüklü Yangın Söndürme Tüplerinin Kullanım Alanları:

A SINIFI YANGINLAR	UYGUNLUK	B SINIFI YANGINLAR	UYGUNLUK	C SINIFI YANGINLAR	UYGUNLUK
AHŞAP MALZEMELER		BENZİN		DOĞALGAZ	
OTLAR-ÇALI ÇIRPI		BENZOL		LPG	
KAĞITLAR		MAZOT		METAN	
GİYSİLER		VERNİK		HİDROJEN	
TÜM KUMAŞLAR		BOYALAR		PROPAN	
PERDE-EV TEKSTİLİ		TİNER		ASETİLEN	
BÜRO-EV MOBİLYALARI		ASETON		ELEKTRİK KABLOLARI	
KAUÇUK- SELÜLOZ		PARAFİN		ELEKTRİK TRAFOLARI	
PLASTİKLER		ASFALT		GÜÇ KAYNAKLARI	
		TUTKAL		BİLGİ İŞLEM ÜNİTELERİ	
		YEMEK YAĞLARI		ELEKTRONİK EŞYALAR	
		ENDÜSTRİYEL YAĞLAR		ELEKTRİKLİ EV EŞYALARI	
		ALKOL			

	MÜKEMMEL

	KULLANILIR

	KULLANILMAZ

SULU SİSTEM YANGIN SÖNDÜRME TÜPLERİNİN KULLANIM ALANLARI

A SINIFI YANGINLAR	UYGUNLUK	B SINIFI YANGINLAR	UYGUNLUK	C SINIFI YANGINLAR	UYGUNLUK
AHŞAP MALZEMELER		BENZİN		DOĞALGAZ	
OTLAR-ÇALI ÇIRPI		BENZOL		LPG	
KAĞITLAR		MAZOT		METAN	
GİYSİLER		VERNİK		HİDROJEN	
TÜM KUMAŞLAR		BOYALAR		PROPAN	
PERDE-EV TEKSTİLİ		TİNER		ASETİLEN	
BÜRO-EV MOBİLYALARI		ASETON		ELEKTRİK KABLOLARI	
KAUÇUK- SELÜLOZ		PARAFİN		ELEKTRİK TRAFOLARI	
PLASTİKLER		ASFALT		GÜÇ KAYNAKLARI	
		TUTKAL		BİLGİ İŞLEM ÜNİTELERİ	
		YEMEK YAĞLARI		ELEKTRONİK EŞYALAR	
		ENDÜSTRİYEL YAĞLAR		ELEKTRİKLİ EV EŞYALARI	
		ALKOL			

•	MÜKEMMEL

•	KULLANILIR

•	KULLANILMAZ

YANGIN SÖNDÜRME PRENSİPLERİ:

Yangının sınıfı ne olursa olsun söndürme prensipleri ortaktır. Bu prensip yanmayı meydana getiren üç unsurdan yanıcı maddeyi, oksijen veya ısıyı ortadan kaldırmaktır.

YANICI MADDEYİ YOK ETMEK	ISIYI YOK ETMEK	OKSİJENİ YOK ETMEK
-Yanıcı maddeyi ortadan kaldırmak	-Su ile soğutmak	-Örtmek
-Yanıcı maddeyi ısıdan ayırmak	-Yanıcı maddeyi dağıtmak	-Boğmak
-Ara boşluğu meydana getirmek	-Kuvvetli üflemek	-Oksijeni azaltmak

Yanıcı maddeyi ortadan kaldırmak: Kırıp parçalamak, ayırmak veya sıvı akıcıyı kesmek suretiyle yanıcı maddeleri bazen ortadan kaldırmak mümkün olsa da, yanıcıların ağır ve taşınmaz mallar olduğu düşünülürse her zaman uygulama alanı bulunmayabilir.

Isıyı ortadan kaldırmak: Her yanıcı maddenin bir yanma ısısı olduğuna göre, yanan maddeleri bu ısının altına kadar soğutmak yangını söndürmek için iyi bir yöntemdir.

Oksijeni ortadan kaldırmak: Yangın mahalline ağır ve yanmaz gazlarla aerosol sıvılar sevk etmek, havada bulunan yaklaşık %21 oranındaki oksijeni azaltarak ortadan kaldırılmasını sağlar.

I) Yangın gündüz çalışma saati içinde çıkarsa:

a. Eğer gerçek bir yangın varsa;

- Yangını ilk gören en yakın manuel yangın butonunun camını kırarak sesli uyarı yapar. Eğer yangın butonu veya yangın alarm cihazı arızalı ya da hasar görmüşse yüksek sesle “**yangın var**” diye bağırır.
- Yangını yüksek sesle veya telefonla çevrenizdekilere duyurunuz.
- EK- 5 de yazılı telefon numaralarını arayarak yangının çıktığı yeri, yangının cinsini kısa ve doğru olarak bildiriniz.
- Bulunduğunuz yerdeki elektriği, panosundaki şalterinden kapatınız.
- Bulunduğunuz yerdeki doğalgazı vanasından kesiniz.
- Öğrencileri yangın alanına sokmayınız.
- Dekan ya da Dekan Yardımcıları yangının söndürülemeyeceğine kanaat getirirse derhal harici telefonla **110** nolu numarayı arar **itfaiye**’yi haberdar eder.

c. Önemli ve kıymetli evrakların yangından kurtarılması:

Dekan, Dekan Yardımcıları, arşiv ve yazı işlerinde bulunan;

- Personel özlük dosyaları,
- Gizli yazışma dosyaları,
- Diğer önemli ve kıymetli evraklar,
- Ziraat Fakültesi ve eklentileri(sera ve çiftlik) yerleşim planları,
- Koruma ve sivil savunma planları,

Yangın tehlikesinde ve lüzumunda sandık, torba ve çuvallara konularak tehlike bölgesinden uzaklaştırılarak, koruma ekiplerince muhafaza altına alınacaktır.

II) Yangın çalışma saatleri dışında veya gece çıkarsa:

a. Yangın ihbar şekli:

İTFAİYE'ye haber vermek için harici telefonun (**110**) numarasını çeviriniz.

İtfaiye nöbetçisine;

“Burası Dicle Üniversitesi Ziraat Fakültesi " **yangın var**” gibi yangını haber veriniz.

Haber verdiğiniz itfaiye nöbetçisinin ismini ve haber verdiğiniz saati defterinize yazınız.

b. Yangın sırasında yapılacak işler:

- Yangın anında, hareketli, çabuk ve soğukkanlı olunuz. Paniğe ve telaşa kapılmayınız.
- Yangın butonlarının camını kırınız veya yangın panelindeki düğmeye basarak alarm sistemini harekete geçiriniz.
- Yangınla mücadelede, sürat ve çabukluk başta gelir.
- Yangını söndüremezseniz **İTFAİYE** için harici **110** numaraya telefon ediniz.
- Yangının çıktığı yeri kısa ve doğru bir şekilde bildiriniz.
- Yangını çevrenize ve sorumlu kişilere duyurunuz.
- Yangının yayılmasını önlemek için kapı ve pencereleri kapatınız.
- Elektrikli şalterinden kesiniz. Elektrik kesmeden asla su kullanmayınız. (Su elektrik cereyanının geçirdiğinden öldürücüdür.)
- Doğalgazı vanasından kapatınız.
- Yangın yerinde ve çevresinde parlayıcı ve patlayıcı maddeler varsa uzaklaştırınız.
- Önce öğrenci ve personeli daha sonra kıymetli evrak ve eşyalarını kurtarınız.
- Bunları yaparken kendinizi ve başkalarını tehlikeye atmayınız.

d. Yangın söndürücüyü kullanmak için;

- **Pimi çekin:** Tüp üzerinde bulunan mühürlü pimi çekin.
- **Ateşin kaynağına doğru yöneltin:** Yangın söndürücüyü aşağıdan ve ateşe doğru tutun.
- **Sıkın:** Yangın söndürücüyü 1,5 veya 2 metre mesafede ateşe doğru sıkın ve ateş sönmeye başladıkça yaklaşın.
- **Süpür:** Yangın sönünceye kadar süpürür gibi yaparak, söndürücü maddeyi sıktığınız alanı genişletin. Yangın sönmediği takdirde, ilk müdahaleden sonra geri çekilip durumu gözden geçirin.

e. Şu şartlar altında yangını söndürmeyi denemeyiniz:

- Yangın hızla yayılıyorsa,
- Çıkış yolunuzu kapatıyorsa,
- Yangın söndürücünün nasıl kullanılacağından emin değilseniz,
- Yangın alanını hemen terk edin ve **İTFAİYE** 'yi (**110**) telefonla arayınız.

f. Söndürme cihazını kullanırken:

- Rüzgârı arkanıza alın.
- Yangını söndürme işlemine çıkış noktasında değil, yayılma noktasında başlayın.
- Cihazı alevin dibine, yangının doğduğu yere tutun.
- Öncelikle ön bölgeyi, sonra ileriye söndürün.
- Yangın tamamen sönmeden, yangın yerinden ayrılmayın.
- Söndürme işini en az zarar verecek şekilde yapın.
- Bunları yaparken kendinizi ve başkalarını tehlikeye atmayın.

g. Eğer bir yangın görürseniz;

- Yangın küçükse en yakınınızdaki yangın söndürücüsünü alarak hemen söndürün.
- Alarmı çalıştırın ya da yardım istemek için yüksek sesle bağırın.
- Yangın olduğu odanın kapısını ve yangınla sizin aranızdaki diğer tüm kapıları kapatın.
- Binalarda kimsenin kalmadığına emin olun. Hemen dışarı çıkın. Tereddüt etmeden harici (110 numara) telefonla İTFAİYE'yi arayın. (Açık adresi, yangının cinsini ve içeride kalan olup olmadığını söyleyin.)

h. Yangına yakalanırsanız;

***Duman ateşten daha öldürücüdür,

- Hemen yere yakın bir pozisyon alınız,
- Yüzünüzü ıslak bir bez veya havlu ile örtünüz,
- Güvenli bir çıkış noktasına doğru sürünerek ilerleyiniz,
- Sıcak olan bir kapıyı açmayınız,

ı. Yangında giysinizin tutuştuğunu fark ederseniz:

- Zaman geçirmeden giysinizi çıkarmaya çalışın. **Çıkaramıyorsanız;**
  - Yüksek sesle çevrenizdekileri haberdar edin.
  - Koşmayın. Bulunduğunuz yerde durun. Hemen eğilin.
  - Yüzünüzü elinizle kapatarak, ateş söndürmek için hızlıca yere yatın ve yuvarlanmaya başlayın.
  - Eğer koşarsanız havadaki oksijen alevlerin artmasına neden olacaktır.
  - Ayakta durursanız alevler hızla hayati organlarınıza doğru yükselecektir.
  - Eğer başka birinin tuttuğunu görürseniz o kişiyi durdurunuz.
- Dikkat! Yanan yerlere asla buz uygulamayınız. Hiç bir şey sürmeyiniz.**
10 - 15 dakika su altında tutunuz.

j. Yangın konusunda bilinmesi gerekenler:

- Yangın, deprem ve diğer olağanüstü durumlarda nasıl hareket edileceğini ve haber verilmesi gereken Ziraat Fakültesi sorumlularının telefon numaralarını öğreniniz.
- Katlarda asılı yangın ekibindeki yerinizi ve görevinizi öğreniniz.
- Tahliye planlarında kaçış kapılarını ve toplanma yerini öğreniniz.
- Elektrik şalterinin yerini, açmasını ve nasıl kapatılacağını öğreniniz.
- Doğalgaz ve su ana vanasının yerini, açmasını ve nasıl kapatılacağını öğreniniz.
- İlk yardım yapmasını öğreniniz.
- Yangın söndürme tüplerinin yerini ve kullanılmasını öğreniniz.
- Yangın dolaplarının yerini ve kullanılmasını öğreniniz.
- Yangın motorlarının yerini ve açıp kapatmasını öğreniniz.
- Yangın butonlarının ve yangın algılama santralinin yerini öğreniniz.
- **İtfaiye, Polis, Doğalgaz, Elektrik, İlk yardım** gibi olağanüstü durumlarda görev yapan kuruluşların telefon numaralarını öğreniniz.

k. Yangına karşı alınabilecek önlemler;

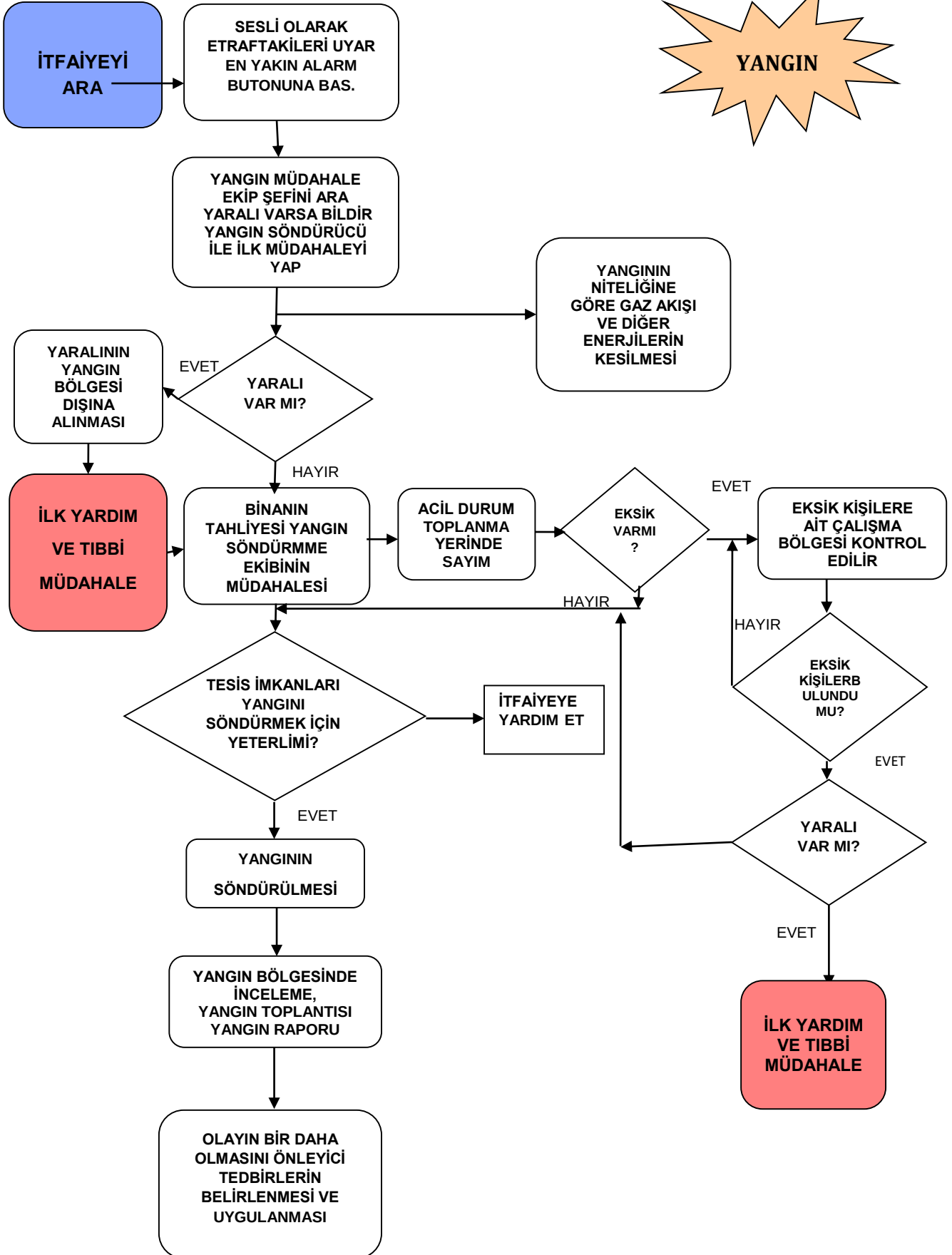
- Ateşle oynamayınız.
- Yanabilecek eşyaları kaloriferin yanına ya da soba gibi ısıtıcıların yanına koymayınız.
- Sınıflarda, bürolarda, yanıcı ve parlayıcı yerlerde ve yatarken sigara içmeyiniz. Sigaraların söndürüldüğüne inanmadan, sigara izmaritlerini çöp tenekelerine atmayınız.
- Çok fazla aleti tek bir prize takmayınız.
- Yangın söndürme tüplerinin yerini biliniz, kullanmasını öğreniniz.

YANGIN EYLEM PLANI

HABER	• Yangın yetkililere ve telefon santraline haber verilir. • Yangın mücadele ekiplerine haber verilir. • Yangının çıktığı yer, yangının cinsi kısa ve doğru olarak bildirir. • Gerekirse yangın İtfaiyeye (110 nolu) bildirir. • Tüm personel harekete geçirilir.
ÖĞRENCİ/ZİYARETÇİ/MİSAFİR	• Salonlardaki etkinliklere katılan öğrenci/misafir vb. güvenli ve açık alana götürülmeleri sağlanır. • Öğrenciler yangın alanına yaklaştırılmaz.
ALARM	• En yakın yangın butonunun camı kırılarak yangın uyarı sisteminin düğmesine basılıp yangın alarmı harekete geçirilir. • Eğer alarm cihazı arızalı veya hasar görmüşse yüksek sesle “yangın var” diye bağırılır.
MÜDAHALE	Yangınla mücadele ekipleri toplanıp süratli bir şekilde yangın yerine koşar. Yangın söndürme cihazlarını kullanarak yangına müdahale eder.
TERKET	Sakin fakat hızlı bir şekilde acil çıkışı gösteren ok işaretleri takip edilerek yangın yeri ve binalar terk edilir.
DİKKAT	• Yangın anında, hareketli, çabuk ve soğukkanlı ol • Panik yapma, telaşa kapılma. • Elektrikli şalterinden kes. • Doğalgazı vanasından kapat. • Yangın yerinde ve çevresinde parlayıcı ve patlayıcı maddeler varsa uzaklaştır. • Söndürme cihazını kullanırken rüzgârı arkana al. • Yangını söndürme işlemine çıkış noktasında değil, yayılma noktasında başla. • Cihazı alevin dibine, yangının doğduğu yere tut. • Öncelikle ön, sonra ileriye söndür. • Yangın tamamen sönmeden, yangın yerinden ayrılma.

YANGIN MÜDAHALE PLANI

III) Yangın mücadele ekiplerinin çalışma şekli:

Yangın ihbarı üzerine;

a. Kat görevlileri:

- Bulunduğu katın elektriğini şalterinden kapatır.
- Gazı vanasından kapatır.
- Yangın çıkış kapılarını açar.
- Yangını duymayanlara haber verir.
- En yakınındaki söndürme cihazını alarak söndürme faaliyetlerine başlar.
- Gerek duyulduğunda diğer ekiplere yardımcı olur.

b. Söndürme ekibi:

Ekip amiri: Bina içinde veya çevrede yangın varsa ekibini toplar. Aşağıda belirtilen iş bölümüne göre personeli arasında görev taksimatı yaptıktan sonra söndürme araç ve gereçlerini alarak süratli bir şekilde yangın yerine koşar ve söndürme faaliyetlerine başlar.

Ekibin görevleri:

- En yakınındaki söndürme cihazlarını alarak yangın yerine koşar ve yangını söndürmeye başlar.
- Yakınındaki söndürme cihazını alarak yangın yerine koşar.
- Yangın dolabının yanına koşarak hortumu yanan yere doğru serer.
- Yangın hortumuna su vermek üzere vana başında bekler ve komut verildiğinde vanayı çevirerek suyu açar.
- Lansı eline alarak yangını söndürmeye başlar.
- Yangının çıktığı yerde ve civarında gerekli tedbiri alır.
- Yangın ve duman içinde kalanlar varsa kurtarmaya çalışır.
- Yangının başka yerlere sıçramasını önler.

c. Kurtarma Ekibi:

Ekip amiri: Aşağıda belirtilen iş bölümüne göre personeli arasında görev taksimatı yaptıktan sonra ekibini toplayıp süratli bir şekilde olay yerine koşar ve kurtarma faaliyetlerine başlar.

Ekibin görevleri:

- Yangın çevresinde bulunan Öğrenci, Akademik ve idari personel, memur, hizmetli ve Binada bulunan ziyaretçileri kurtarır.
- Öğrenci, Akademik ve idari personel, memur, hizmetli ve Binada bulunan ziyaretçilerin tahliyesine yardımcı olur.
- Yangından ilkönce kurtarılabilecek eşya ve evrakları kurtarır.
- Diğer ekiplerin yardımına koşar.

d. Koruma ekibi:

Ekip amiri: Aşağıda belirtilen iş bölümüne göre personeli arasında görev taksimatı yaptıktan sonra ekibini toplayıp süratli bir şekilde olay yerine koşar ve koruma faaliyetlerine başlar.

Ekibin görevleri:

- Yangında kurtarılan Öğrenci, Akademik ve idari personel, memur, hizmetli ve Binada bulunan ziyaretçileri korur.
- Yangından kurtarılan eşya ve evrakları korur.
- Varsa yangın yerindeki kargaşa ve paniği önler.
- Öğrenci, Akademik ve idari personel, memur, hizmetli ve Binada bulunan ziyaretçilerin tahliyesinde yardımcı olur.
- Diğer ekiplere yardımcı olur.
- Çevreyi gözetler

e. İlkyardım ekibi:

Ekip amiri: Aşağı da belirtilen iş bölümüne göre personeli arasında görev taksimatı yaptıktan sonra ekibini toplayıp süratli bir şekilde olay yerine koşar ve ilkyardım faaliyetlerine başlar.

Ekibin görevleri:

- Sedyeyi alarak yangın yerine koşar.
- Yaralanan varsa revire ve hastaneye götürür.
- Öğrenci, Akademik ve idari personel, memur, hizmetli ve Binada bulunan ziyaretçilere yardımcı olur.

10. PATLAMADAN KORUNMA

PATLAMA MEYDANA GELMESİ DURUMUNDA YAPILACAKLAR

- Patlama olan bölgede bulunuyorsanız öncelikle sakin olun paniklemeyin.
- Patlamanın nerede meydana geldiğini ve yaralı olup olmadığını anlamaya çalışın.
- Patlama meydana gelen bölümü boşaltın.
- Patlama işyerindeki diğer bölümler için tehlike yaratıyorsa acil durum ikazını çalıştırarak işyerinin tahliye edilmesini sağlayın.
- Dekana haber verin.
- İtfaiyeye, polise haber verin.
- Varsa yaralılara müdahale edin. Bulunulan ortam hayati tehlike yaratıyorsa, yaralıları emniyetli bir bölgeye tahliye edin. Patlama olup bitmişse ve yeni patlamalar beklenmiyorsa, yangın çıkmamışsa, bina sağlam durumdaysa, sağlık ekipleri gelene kadar yaralıyı yerinden kıpırdatmayın.
- Acil durum ikazını duyar duymaz, işinizi bırakın, makineleri, elektriği ve doğalgazı kapatarak süratle toplanma bölgesine gidin.

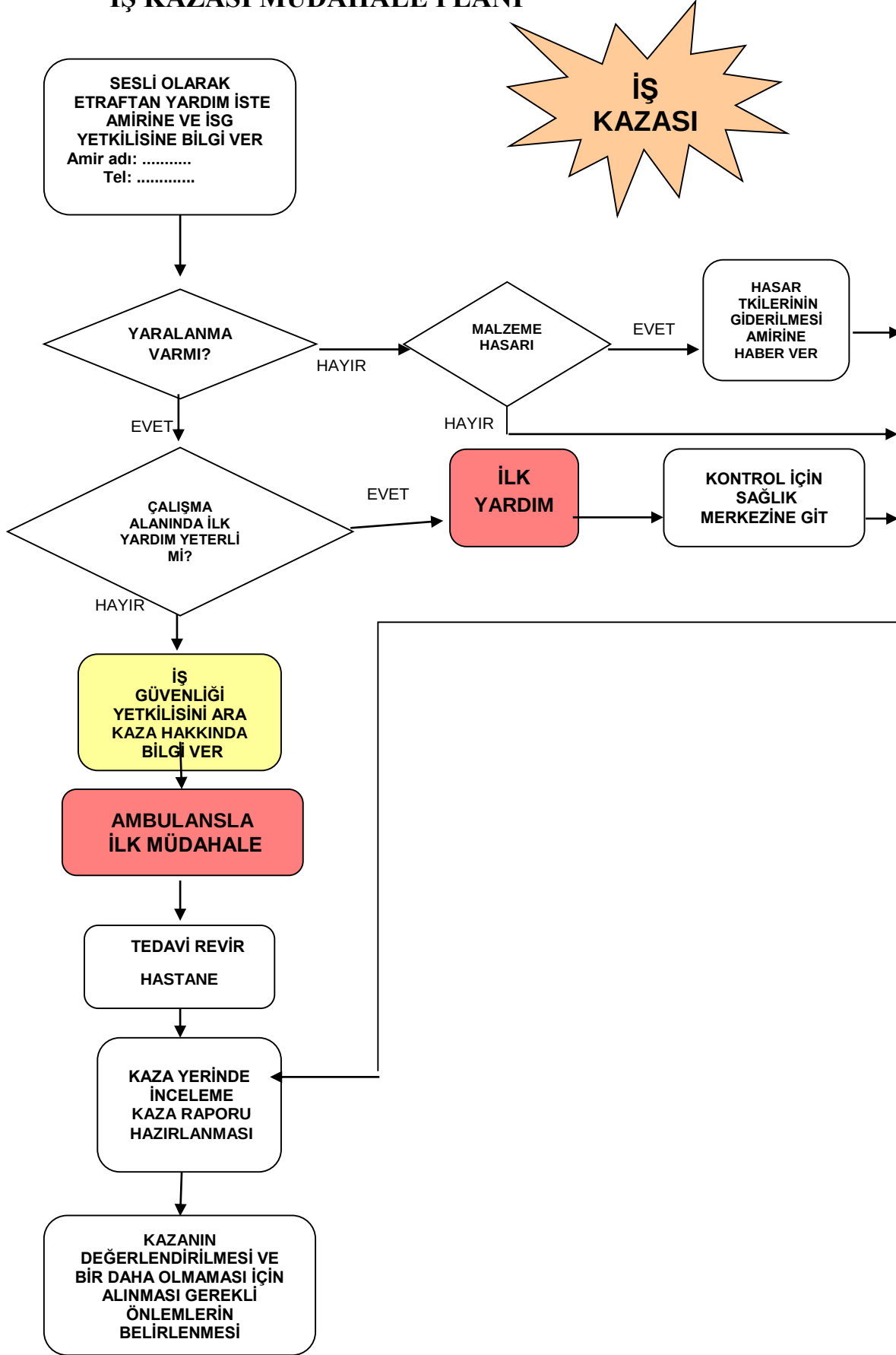
11. İŞ KAZASINDA YAPILACAKLAR

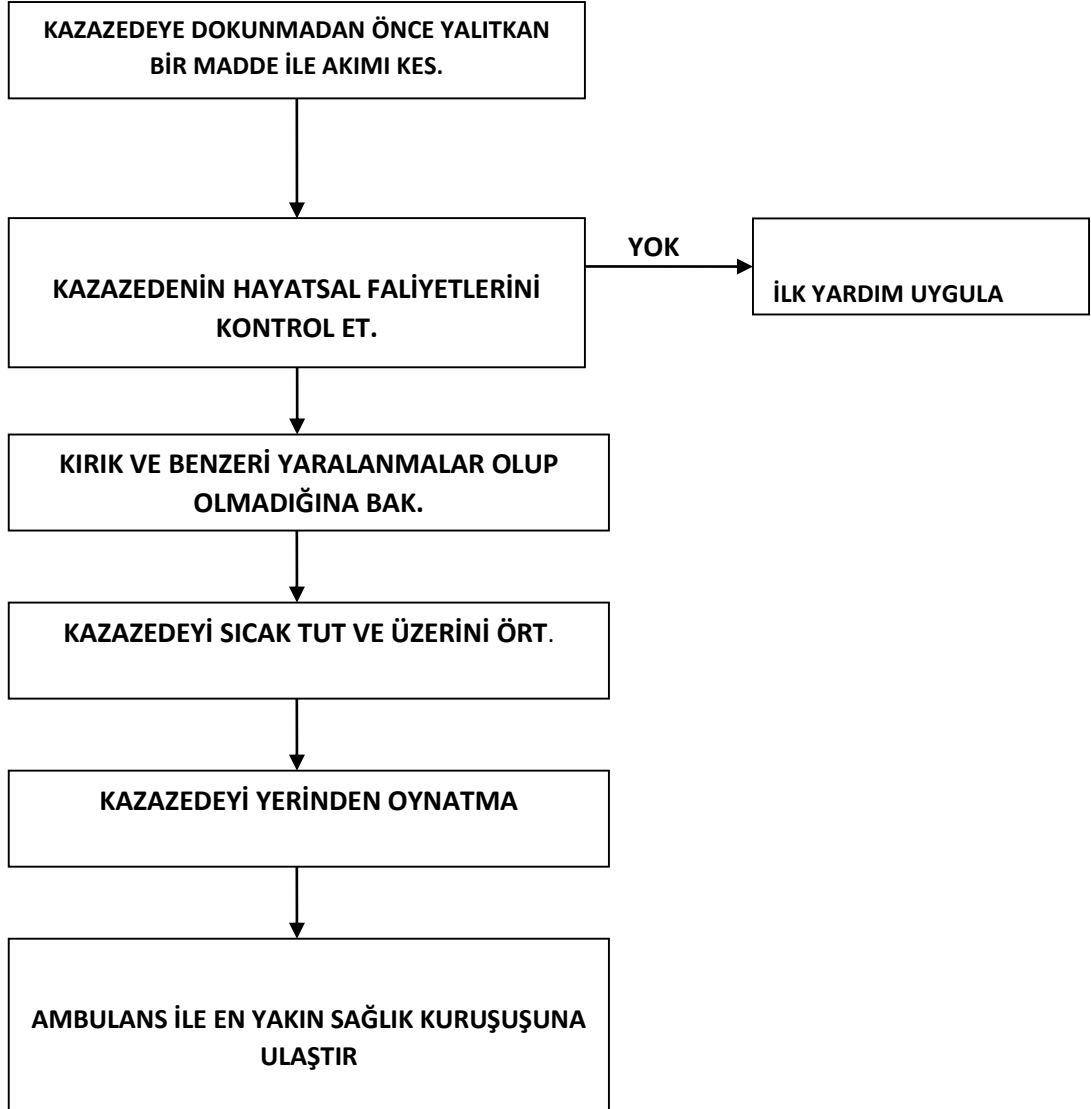
- İş kazası makineden meydana gelmiş ise makineyi durdurun. Elektrikten kaynaklanan bir kaza söz konusu ise elektriği kapatın.
- Yaralı personelin durumunu değerlendirin. Tıbbi acil durumlar, büyük çaplı ve küçük çaplı olmak üzere iki kategoriye ayrılmaktadır. Küçük çaplı vakalarda, yaralıya ilk yardım konusunda eğitilmiş olan personel müdahale edebilmektedir. Yaralının yarası hafif ise ilk yardım görevlisine haber vererek ilk yardım yapılmasını sağlayın.
- Büyük çaplı tıbbi acil durumlarda ise, profesyonel sağlık ekipleri tarafından müdahale edilmesi gerekir. Eğer yaralının durumu profesyonel sağlık ekiplerinin müdahalesini gerektiriyorsa veya yaralının durumundan emin değilseniz, yaralıyı hareket ettirmeyiniz. **112** numaralı telefonu arayarak ambulans isteğinde bulununuz.
- Profesyonel sağlık ekipleri olay yerine gelene kadar bekleyiniz. Hiçbir koşulda yaralının tek başına gitmesine izin vermeyiniz. Yaralıyı herhangi bir araçla hastaneye götürmeyiniz.
- Tüm iş kazalarını derecesi ne olursa olsun, kayda geçirilebilmesi için iş yeri hekimliğine bildirin. Ağır yaralanmalarda ve ölüm olaylarında kolluk kuvvetlerine zaman geçirilmeden bildirimde bulunun. Kolluk kuvvetlerinin talimatına göre hareket edin.

12. FIRTINA ÇIKMASI VE SEL BASMASI DURUMUNDA YAPILACAKLAR

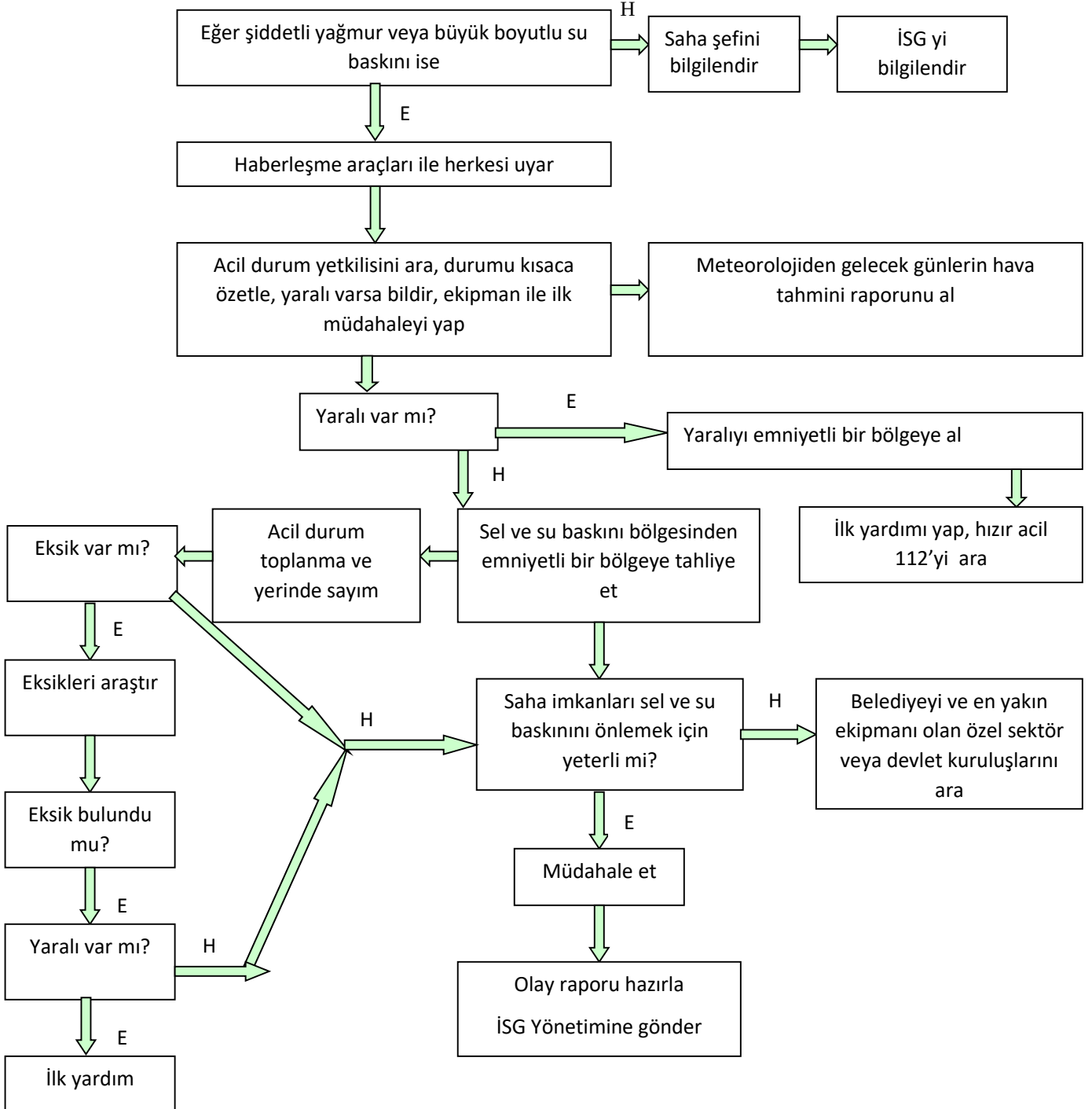
- Fırtına uyarısı alındığında veya fırtınaya yakalanıldığında tüm kapı ve pencereleri kapatın. İçeride kalın dışarı çıkmayın.
- Dışarıda iseniz bir an önce içeriye girin. Dışarıda bulunduğunuz sürede, saçak altlarından, elektrik hatlarından, metal direklerden, ağaç diplerinden uzak durun.
- Yıldırım çarpması riski varsa ayakta dikilmeyin, çömelin veya yere uzanın.
- Sel baskını meydana gelirse bina içinde kalın.
- Suyun içeri girmesini önlemek için kapıları ve pencereleri kapatın.
- Suların içeri girmesi engellenemiyorsa itfaiyeye haber verin.
- İtfaiye gelene kadar su girişi olan yerlere kum torbaları vb. malzeme ile barikat kurun.
- Personel güvenliğini tehdit eden boyutta bir afet söz konusu ise ve bina içine su girişi engellenemiyorsa, itfaiyenin gelişi de gecikecekse, verilecek talimatla, binayı tahliye edin ve toplanma bölgesinde toplanın

İŞ KAZASI MÜDAHALE PLANI

SEL ve SU BASKINI

13. ELEKTRİK KESİNTİSİ MEYDANA GELMESİ DURUMUNDA YAPILACAKLAR

- Kısmi olarak veya tamamen elektriğin kesilmesi durumunda çalışan makineleri kapatın.
- Elektrik kesintisi hakkında Dekana bilgi verin.
- Elektrik kesintisi işyerindeki bir arızadan kaynaklanıyorsa, onarım için ilgili firmaya bilgi vererek gerekli onarımın yapılmasını sağlayın.
- Elektrik kesintisi işyeri dışındaki bir sebepten kaynaklanıyorsa DEDAŞ'ı arayarak kesintinin nedenini ve ne kadar süreceğini öğrenin.
- Elektrik kesintisi gece meydana gelmiş ise acil durum ışıklarının yanıp yanmadığını kontrol edin.
- Elektrik gelene kadar elektrik gerektirmeyen diğer işlerinizi yapmaya devam edin.
- Bilgisayar ile çalışıyorsanız, UPS devreden çıkmadan önce, bilgilerinizi yedekleyin ve bilgisayarınızı kapatın.

14. ÇALIŞANLARIN ÇOĞUNLUĞUNUN İŞE GELEMESİ DURUMUNDA YAPILACAKLAR

Çalışanların çoğunluğu hava muhalefeti, kaza vb. nedenlerle işe gelememiş ise bu durumu Dekanlığa telefonla bildirin.

15. SABOTAJ OLAYLARINDA YAPILACAKLAR

15.1. Sabotaj Şekilleri: Sabotajlar genelde yapılış tarzına göre ve kullanılan malzemeye göre ikiye ayrılırlar:

a. Aktif Sabotajlar:

- Yangın,
- Patlayıcı Madde,
- Mekanik,
- Bakteriyolojik ve Kimyasal.

b. Pasif Sabotajlar:

- Fikri,
- Psikolojik.

15.2. Sabotajlara Karşı Korunma Tedbirleri

Kuruluş ve tesisleri sabotajlara karşı korumak için gerekli tedbirleri almak, sabotaj faaliyetlerinde bulunan veya bulunabilecek olan kişileri ve grupları ortaya çıkarmak, etkisiz hale getirmek suretiyle sabotaj faaliyetlerini ortadan kaldırma amacı güden önlemleri kapsar. Sabotajlara karşı aktif ve pasif olarak şu tedbirler alınmalıdır.

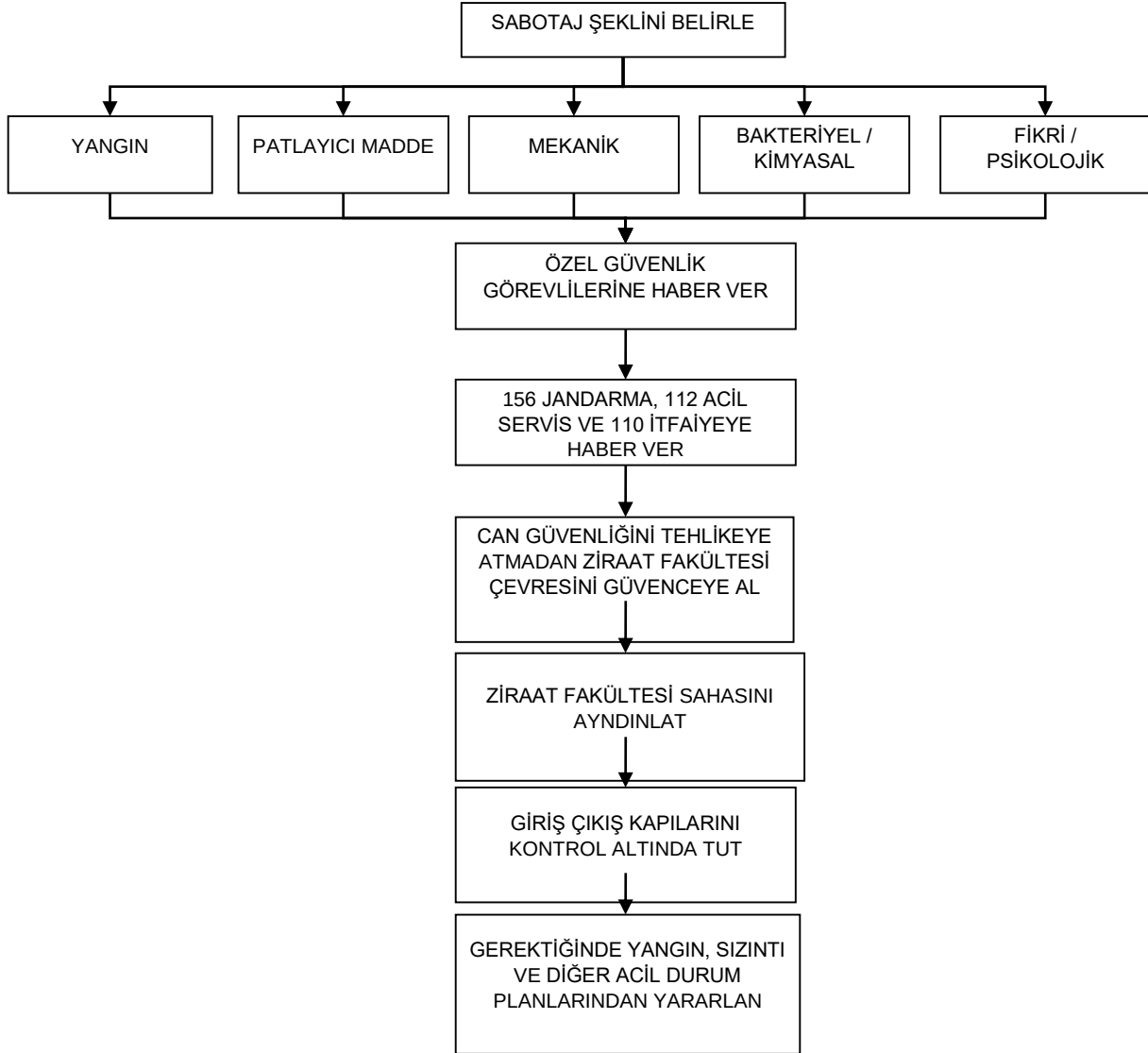
- Kuruluşun etrafına tel örgü, parmaklık veya duvar çekilmesi,
- İç ve dış çevrenin aydınlatılması,
- Kamera vb. görüntüleme sistemlerinin kurulması,
- Bekçi, nöbetçi, güvenlik görevlisi bulundurulması,
- Elektronik veya uygun görülecek diğer alarm sistemlerinin kullanılması,

- Nöbetçi veya güvenlik kulübelerinin yapılması,
- Telli-Telsiz muhabere sistemi kurulması,
- Gereken yerlere ikaz levhalarının konulması,
- Giriş-çıkış kapılarının sınırlandırılması ve bu kapıların kontrol altında bulundurulması,
- Yangınlara karşı ikaz, ihbar ve söndürme sisteminin kurulması,
- Zeminde ve düşük seviyede olan veya dışarıdan tesisin içine bir sabotaj maddesi atma imkânı veren pencerelerin; panjur, demir parmaklık veya kalın kafes tellerle kapatılması ve içeriden çengellenmesi,
- Ziraat Fakültesi ana faaliyetlerinin ve Ziraat Fakültesi çalışan personelin daima kontrol altında tutulması,
- Yapılacak eğitim, konferans, film gösterisi ve tatbikatlarla personelin, sabotajlara karşı korunma konularında bilinçlendirilmesi.

15.3. Sabotaj Esnasında Yapılması Gerekenler

- Vakit kaybetmeden Güvenlik Birimine Haber Ver,
- Sabotajın Şekline Göre ilgili yerlere haber ver, **(Güvenlik, Santral, Danışma)**
  - ✓ Polis **(155)**
  - ✓ İtfaiye **(110)**
- Can Güvenliğini tehlikeye atmadan Bina çevresini güvence altına al **(Koruma Ekibi)**
- Bina sahasını aydınlat, **(Elektrik Bakım)**
- Giriş, çıkış kapılarını kontrol altında tut, **(Koruma Ekibi)**

SABOTAJ OLAYLARINA KARŞI ACİL EYLEM PLANI

16. DÖKÜNTÜ-SIZINTI MÜDEHALE PLANI

1-Dökülme ve sızıntı meydana gelmesi halinde durum Acil Durum Koordinatörüne haber verilir.

2-Sızan veya dökülen kimyasal ürünün MSDS (Malzeme Güvenlik Bilgi Formu) Formuna göre özellikleri belirlenir. Bu noktada kesinlikle Eldiven, Maske, Tulum vb. diğer Kişisel Koruyucu Donanımlar kullanılmalıdır.

3-Dökülen ve sızan Kimyasal yanıcı özellik taşıyorsa mümkün mertebe etrafta bulunan malzemeler uzaklaştırılır.

4-Bölgede çalışan diğer personele bilgi verilir.

5-Acil Durum Müdahale ekiplerinin gerekli önlemi alması sağlanır.

6-Dökülen ve sızan kimyasalın insan sağlığına zararlı olması ve maruz kalınması halinde kimyasala ait MSDS’de bulunan ilkyardım bilgileri uygulanır. Bu uygulamaları ancak ilkyardımcı personel gerçekleştirebilir. Bu sebepten dolayı Acil Durum İlkyardım ekibine haber ver.

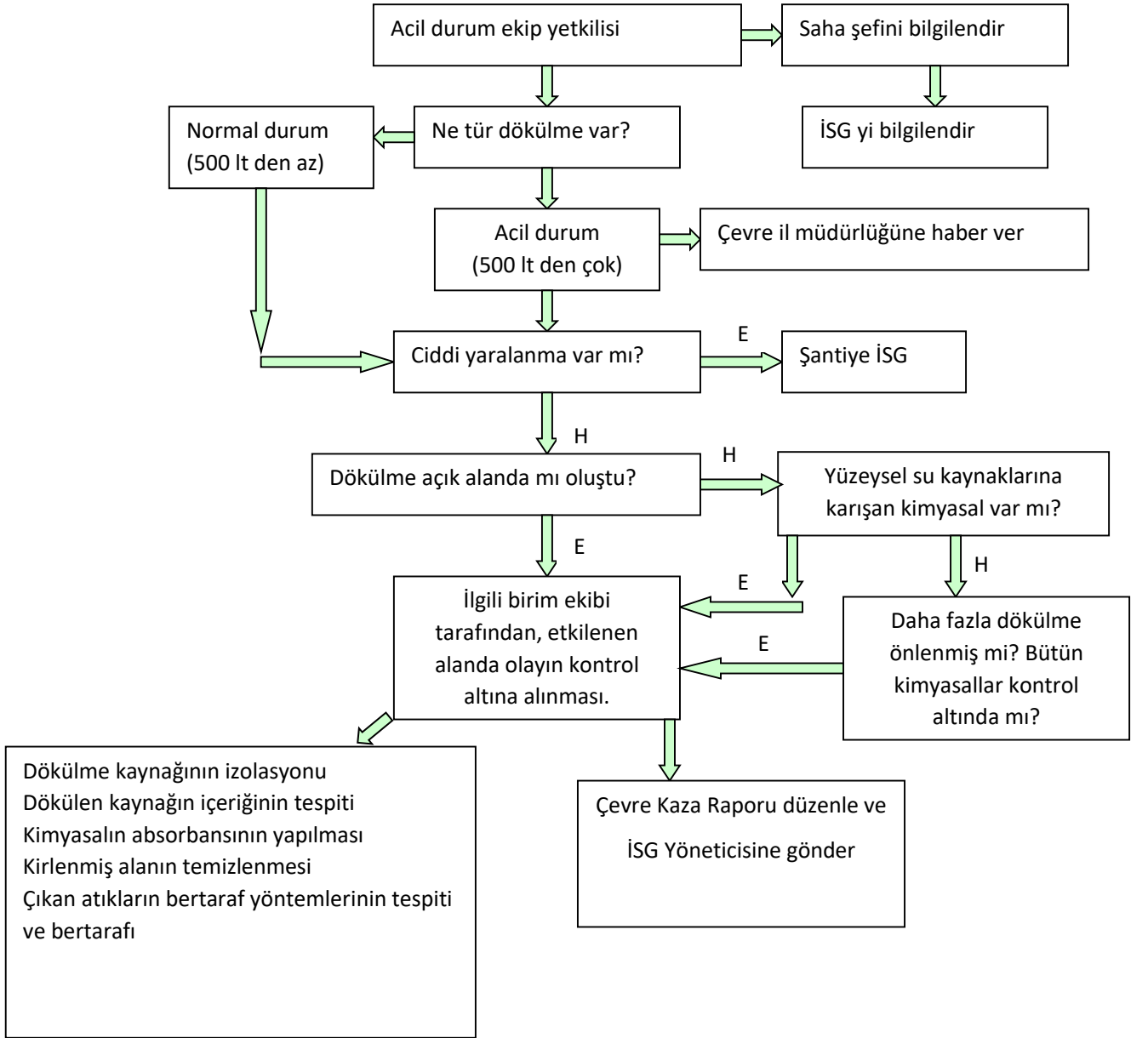
7- Kimyasala maruz kalmış kişi fenalaşmış bir haldeyse en yakın sağlık kuruluşuna haber ver.

8-Mevcutta ki Döküntü-Sızıntı kaynağı tespit edilir, döküntünün oluşması engellenir ve sızıntı Absorban malzeme Vb. yardımıyla engellenir.

9- Çevre Kirliliği Planına göre hareket edilir.

10-Olay yeri ve Döküntü/Sızıntı sebebi tespit edilir ve incelenir. Tutanak tutulur ve gerekli tedbirler alınır.

DÖKÜLME VE SIZINTI HALİNDE ACİL DURUM PLANI-1

17. BESİN ZEHİRLENMESİ MÜDEHALE PLANI

Kazazede de zehirlenme durumunda aşağıdaki belirtiler görülür;

Ağızda yanma veya özel tat, bulantı, kusma, karın ağrısı veya karın bölgesinde kramp, ishal, halsizlik, baş dönmesi, bilinçte değişik derecede bozukluk, solunum ve dolaşımda bozukluk, görmede bozukluk, nabızda zayıflama, göz bebeklerinde küçülme, havale vb.

Rahatsızlanan bir kişide bu tür belirtilerin olması ve kazazedenin bilinci yerinde olmaması durumunda;

1-En yakın sağlık kuruluşuna haber ver.

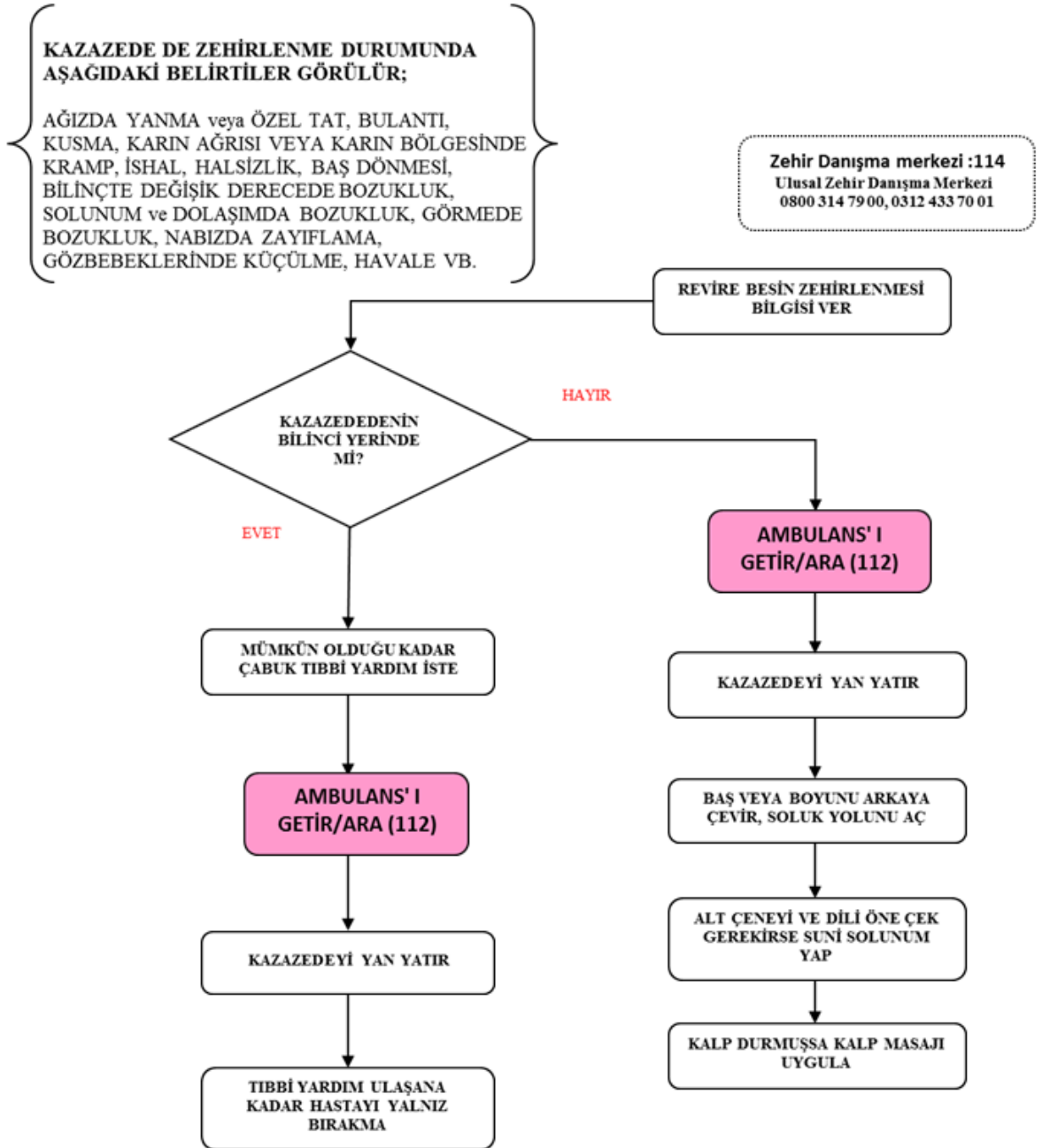
2- Haber verilen kişilere olayın bir Besin Zehirlenmesi olduğu bilgisini de ver.

3- Kazazedenin bilinci yerinde değilse; hastayı yan yatır, baş veya boyunu arkaya çevir ve soluk yolunu aç, Alt çeneyi ve dili öne çek ve gerekiyorsa suni solunum yap, kalp durmuşsa kalp masajı uygula ve hastayı yalnız bırakma. Burada sözü edilen uygulamaları ancak Profesyonel İlk Yardım Eğitimi almış İlk Yardım Müdahale Ekibi üyeleri yapabilir.

4- Hastanın bilinci yerinde ise hasta yan yatırılır ve sağlık ekibi gelene kadar hastayı yalnız bırakma.

5- Genel Kural olarak zehirlenen kişiyi kusturmayınız, bu kuralın tek istisnası eğer kişi bilinçli ise ve zehirlenme olayının kısa bir süre önce olması durumunda kusturulabilir.

BESİN ZEHİRLENMESİ MÜDAHALE PLANI

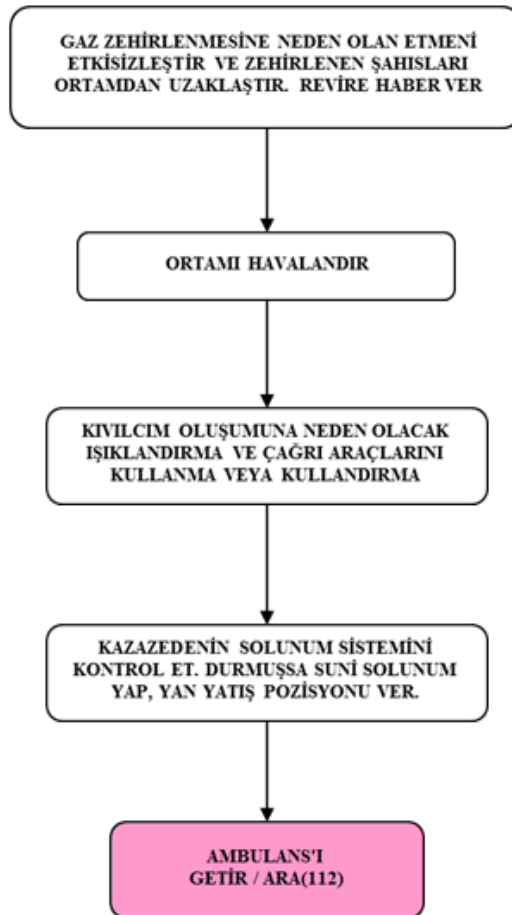
Genel Kural olarak zehirlenen kişiyi kusturmayın; bu kuralın tek istisnası eğer kişi bilinçli ise ve kısa bir süre önce “ilaç içimi” söz konusu ise kusturulabilir.

18. GAZ ZEHİRLENMESİ MÜDEHALE PLANI

Herhangi bir kişinin gaza maruz kaldığını gördüğünde;

- 1- Gaz zehirlenmesine neden olan etmeni etkisizleştir ve zehirlenen şahsı/şahısları ortamdaki uzaklaştır. Farklı insanların bu bölgeye girişini engelle, çevrede ki insanlara bilgi ver.
- 2- En yakın sağlık kuruluşuna haber ver.
- 3- Ortamı havalandır.
- 4- Kivılcım oluşumuna neden olacak ışıktandırma ve çağrı araçlarını kullanma ve/veya kullandırma.
- 5- Kazazedenin solunum sistemini kontrol et. Durmuşsa suni solunum yap. Kazazedeye yan yatış pozisyonu ver.(Bu uygulamaları ancak ilkyardım Eğitimi almış, ilkyardımcı personel uygulayabilir.)

GAZ ZEHİRLENMESİ MÜDAHALE PLANI

19. YANIK MÜDEHALE PLANI

Herhangi bir kişide yanık olayının yaşandığını gördüğünde;

1- Kazazedeyi yanığa neden olan etmenden uzaklaştır. Çevrede ki diğer insanları da konu hakkında bilgilendir.

2- En yakın sağlık kuruluşuna haber ver.

3- Yanık şeklini belirle.

SU YANIKLARINDA;

1. Yanığa sebep olan yanma sebebini ve yanmayı durdur.

2. III. Derece yanıklar hariç yanan bölgeyi su ile soğut. Başka hiçbir müdahale de bulunmadan sağlık personeline devret.

3. El-kol-vücut üzerinde ki saat, yüzük, bileklik vb. varsa takıları ve giysileri çıkart.

4. Yanık II. Derece bir yanık ise yanan bölgede ki kabarcıkları patlatma. Yanık bölgenin üzerini temiz ve ıslak bez ile kapat. Sağlık ekiplerine devret.

5. Yanık I. Derece bir yanıkta ilkyardım yeterli. Gerekliyorsa Sağlık Kuruluşuna yönlendir.

ALEV YANIKLARINDA;

1. Yanmayı durdur. Yanan Bölgenin üzerine örtü kapatarak söndür. Çevredeki diğer insanlara bilgi ver.

2. Giysiler deriye yapışmışsa çıkartmadan soğuk uygula (Su vb.).Yanık %20'yi geçerse hayati faaliyetlerin kontrolü ve müdahalesi için en yakın sağlık kuruluşuna haber ver.

KİMYASAL YANIKLARDA;

1. Yanmayı durdur. Kazazedeyi kimyasal ortamdan uzaklaştır. Çevrede ki diğer insanlara bilgi ver.

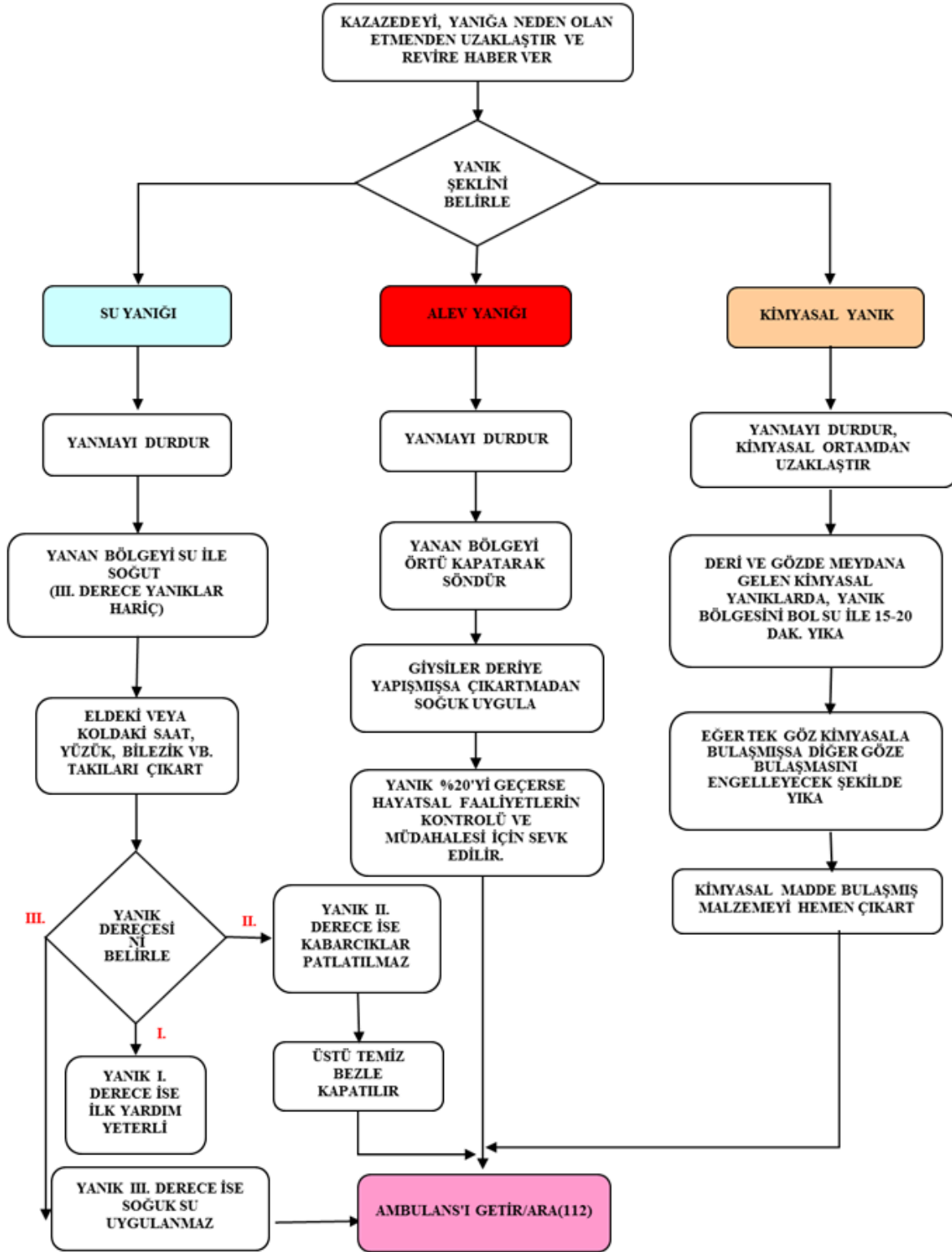
2. Deri ve Gözde meydana gelen kimyasal yanıklarda yanık bölgesini bol su ile min.15-20 dakika yıka.

3. Eğer tek göz kimyasala bulaşmışsa diğer göze bulaşmasını engelleyecek şekilde yıka.

4. Kimyasal madde bulaşmış malzemeyi hemen kazazedenin üzerinden çıkart.

Yanık bölgesinin üzerine temiz bir bez kapayıp hemen en yakın sağlık kuruluşuna haber ver.

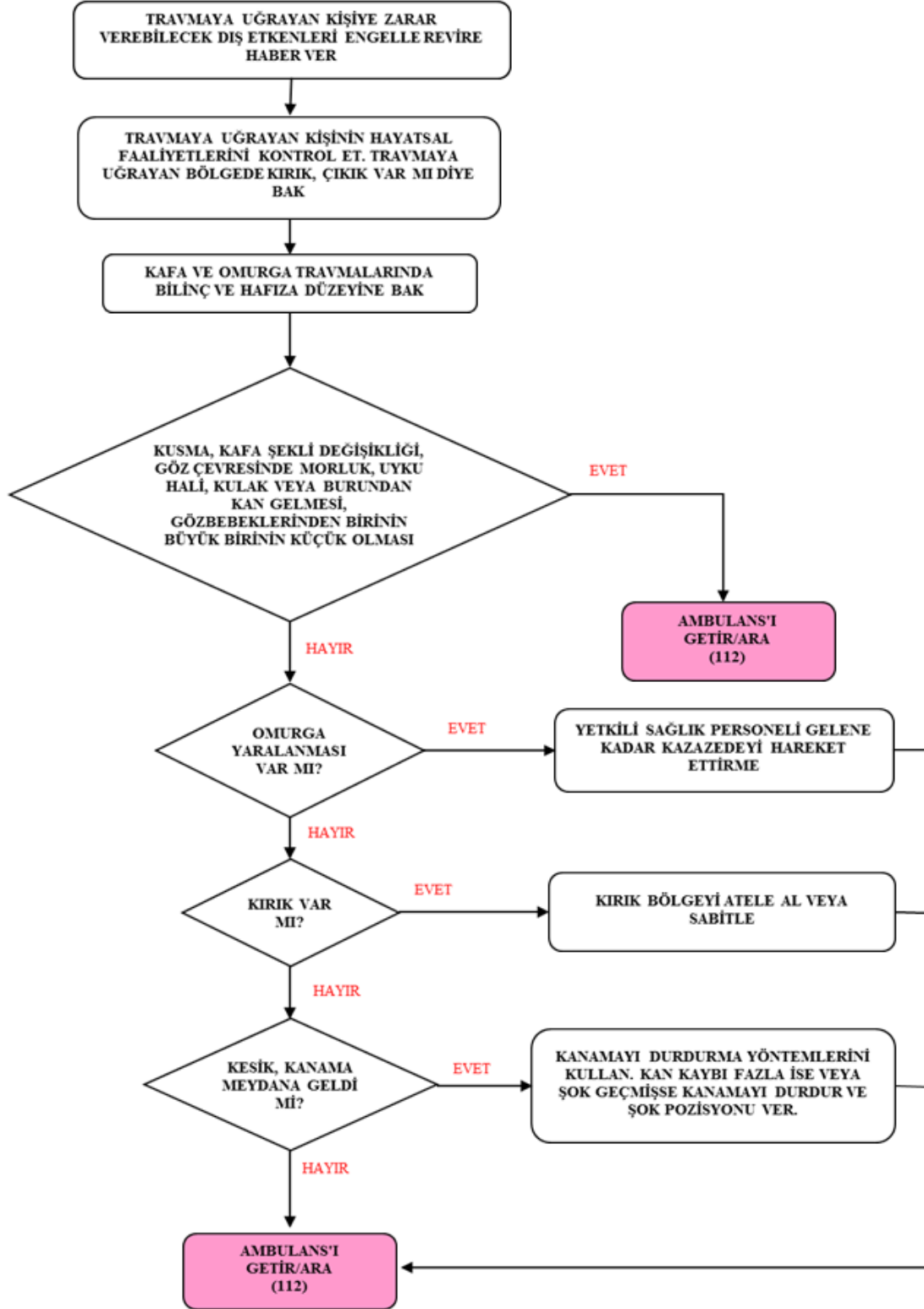
YANIK MÜDAHALE PLANI

20. TRAVMA MÜDEHALE PLANI

- 1-** Travmaya uğrayan kişiye/kişilere zarar verebilecek dış etkenleri engelle ve en yakın sağlık kuruluşuna haber ver.
- 2-** Travmaya uğrayan kişinin hayati faaliyetlerini kontrol et. Travmaya uğrayan bölgede kırık, çıkık var mı diye bak.
- 3-** Kafa ve omurga travmalarında bilinç ve hafıza düzeyini devamlı sorular sorarak, kişi hakkında bilgiler alarak kontrol et.
- 4-** Kusma, kafa şeklinde değişiklik, göz çevresinde morluk, kişide uyku hali, kulak veya burundan kan gelmesi, gözbebeklerinden birinin büyük birinin küçük olması durumlarını tespit et. Sağlık Ekipleri geldiğinde bu bilgileri onlara aktar.
- 5-** Kazazede de herhangi bir omurga yaralanması olup olmadığını kontrol et. Eğer varsa sağlık ekipleri gelene kadar yaralıyı kesinlikle hareket ettirme.
- 6-** Kazazedenin vücudunda herhangi bir kırık olup olmadığını kontrol et. Eğer varsa sağlık ekipleri geldiğinde kırık tespit ettiğin yer hakkında sağlık ekiplerine bilgi ver. Kırık olan bölge sağlık ekipleri tarafından atele alınacak veya sabitlenecektir.
- 7-** Kazazedenin vücudunda kanama veya kesik olup olmadığını tespit et. Bu durumda sağlık ekipleri gelene kadar kanama bölgesini temiz bir bez parçasıyla sıkı sıkı sar ve kanamayı durdurmaya çalış.

TRAVMA MÜDAHALE PLANI

21. RADYASYON MÜDEHALE PLANI

Gama Işınları

1. Hem uranyum ve radyum gibi doğal radyoaktif maddelerin parçalanmaları sırasında, hem de bir nükleer reaktörde ya da bir atom bombası patlatıldığında atom çekirdeklerinin parçalanmasıyla meydana gelir.
2. Bu ışınlar canlılar için zararlıdır. Dokulara derinliğine girerler ve tahrip ederler.
3. Tıpta ırları yok etmekte, araç ve gereçlerin mikroplardan arındırılması gibi yararlı işlerde de kullanılır.

Radyografçının hareket tarzı;

1. Anormal durumu belirlemek/fark etmek.
2. Kendisinin düzeltebileceği bir arıza veya aksaklık durumunun varlığı halinde, panik yapmadan kısa sürede karar vererek radyasyon ölçüm cihazı, dozimetreler kullanılarak ve 5,5 maddede belirtilen malzemelerle duruma müdahale etmek, gerekiyorsa görevlilerden yardım almak.
3. Kendi müdahale yetkilerinin aşılması halinde panik yapmadan radyasyon kaynağı yanından kısa sürede uzaklaşmak.
4. Radyasyon doz hızını ölçmek.
5. Önceden belirlenen değerlere göre (7,5 µSv/saat) kontrollü alan engellerini yerleştirmek.
6. Sınırlanan alana giriş ve çıkışları engellemek.
7. Bu alanı denetimsiz bırakarak oradan uzaklaşmamak.
8. Tesiste/Firmada/Kuruluştaki bulunması halinde Radyasyon Korunması Sorumlusuna (RPO), aksi durumda lisans sahibine veya TAEK'e haber vermek.

23. ACİL DURUMLARDA HABERLEŞME

Acil durumlarda haberleşme sırasıyla telsiz, Ziraat Fakültesi telefon sistemi ve cep telefonları ile sağlanacaktır. Acil durumlarda aranacak kamu kurum ve kuruluşları ile sağlık birimlerinin telefonları ve aranacak olan personelin iletişim bilgileri aşağıya çıkartılmıştır. Bu numaralar her bölümde kolaylıkla görülebilecek bir yere asılacaktır.

24. EĞİTİM VE TATBİKAT

24.1 EĞİTİM

Acil durum planının etkin olarak uygulanabilmesi için, çalışanlar acil durumlara karşı eğitilecek, acil durum ekiplerinde görevli personele göreve yönelik eğitim verilecek ve periyodik olarak bu eğitimler tekrarlanacaktır.

Acil durum müdahale ekiplerine görevleri ile ilgili sertifikalı eğitim verdirilmelidir.

Ayrıca temel yangın eğitimi kapsamında çeşitli tip ve kapasitedeki yangın söndürme cihazlarının hangi tip yangınlarda kullanılması gerektiği ve yangın söndürme teknikleri, öğretilmelidir.

Eğitimlerde, acil sığınma yerleri, kaçış yolları, ilk yardım istasyonları, yangın söndürme tesisleri, cihazların kullanılması, söndürme odaları ve söndürme cihazlarının yeri hakkında bilgi verilecektir.

İlk yardım ve kurtarma elemanlarına yaralanma veya hastalanma hallerinde en yakın sağlık kuruluşuna götürülünceye kadar hayat kurtarmak için nelerin yapılması gerektiği hususunda İlk Yardım Yönetmeliği kapsamında belirtildiği gibi Sağlık Bakanlığı'ndan izinli kuruluşlar tarafından eğitim aldırılmalıdır.

24.2 TATBİKAT

Ziraat Fakültesi acil durumlarla ilgili tatbikatlar yılda bir yapılmaktadır. Tatbikata katılanlar, tatbikat katılım listesinde belirtilmelidir. Her tatbikat sonrası tatbikat tutanakları doldurularak iş güvenliği birimi, sorumlu kişilere ve sivil savunma birimine ulaştırılmalıdır.

ACİL EYLEM PLANI O N A Y

Prof. Dr. Muzaffer DENLİ
İşveren /İşveren Vekili

ACİL EYLEM PLANI HAZIRLAYANLAR

Remzi ÇELİK
Güvenliği Uzmanı

Prof. Dr. Erdal ÖZBEK
İşyeri Hekimi

Muhammed ÇELİK
Fakülte Sekreteri

Murat ÇAKI
Çalışan Temsilcisi

EKLERİ :

- Ek- 1 Acil Durum Telefon Listesi
Ek- 2 Acil Durum Raporu
Ek- 3 Acil Durum Tatbikat Uygulaması
Ek- 4 Tahliye Yangın Tatbikat Raporu
Ek- 5 Yangın Önleme ve Söndürme Talimatı
Ek- 6 Genel Bilgiler Formu
Ek- 7 Ziraat Fakültesi Acil Durum Rapor Formu

	Ek-1 ACİL DURUM TELEFON LİSTESİ	

DİCLE ÜNİVERSİTESİ KORUMA VE GÜVENLİK AMİRLİĞİ	2209
YANGIN - İTFAİYE	110
AMBULANS - İLK YARDIM	112
ZEHİR DANIŞMA	114
ALO TRAFİK	154
POLİS	155
JANDARMA	156
SAĞLIK DANIŞMA	184
SU ARIZA	185
ELEKTRİK ARIZA	186

DOĞALGAZ ARIZA	187
TELEFON ARIZA	121
ALO VALİLİK	179
VALİLİK (DİYARBAKIR)	(412) 2802000
İL AFET MÜDÜRLÜĞÜ	(412) 2285409
Dekan Prof. Dr. Muzaffer DENLİ	0532 576 5319
Dekan Yardımcısı Doç. Dr. Muhittin TUTKUN	0532 668 7313
Dekan Yardımcısı Dr. Öğr. Üyesi Önder ALBAYRAK	0541 794 3253
İş Güvenliği Uzmanı Remzi ÇELİK	0507 924 8383
İşyeri Hekimi Prof. Dr. Erdal ÖZBEK	0530 468 8535

DİYARBAKIR ZİRAAT FAKÜLTESİ BİNASI

İÇİN KULLANILAN RENKLER

VE ANLAMLARI

Renk	Anlamı veya Amacı	Talimat ve Bilgi
Kırmızı	Yasak işareti	Tehlikeli hareket veya davranış
	Tehlike alarmı	Dur, kapat, düzeneği acil durdur, tahliye et
	Yangınla mücadele ekipmanı	Ekipmanların yerinin gösterilmesi ve ne olduğu
Sarı	Uyarı işareti	Dikkatli ol, önlem al, kontrol et
Mavi (1)	Zorunluluk işareti	Özel bir davranış ya da eylem Kişisel koruyucu donanım kullan
Yeşil	Acil kaçış, ilk yardım işareti	Kapılar, çıkış yerleri ve yolları, ekipman, tesisler
	Tehlike yok	Normale dön
(1) Mavi:	Sadece dairevi bir şekil içinde kullanıldığında emniyet rengi olarak kabul edilir.	
(2) Floresan turuncu:	Emniyet işaretleri dışında sarı yerine kullanılabilir. Özellikle zayıf doğal görüş şartlarında bu renk çok dikkat çekicidir.	

A C İ L D U R U M (DEPREM) R A P O R U

Ek-2

a) İlçemiz ve çevresinde ..... /...../202.... günü saat .....da meydana gelen ..... şiddetindeki depremde Ziraat Fakültesi aşağıda gösterildiği şekilde hasar meydana getirmiştir.

b) Ziraat Fakültesi binasında bulunan öğrenci ve personelin tahliyesi esnasında kaçamayarak ..... ve ..... katlarda kalmış olanlardan ;

..... ölü,
..... yaralı,
..... şoklu,
..... bayılmış ve
..... kriz geçirenlerin olduğu gelen haberlerden anlaşılmıştır.

c) Ziraat Fakültesi binası ..... ve ..... katları hasara uğramıştır.

d) Ziraat Fakültesi binası..... ve ..... katlarında bulunan elektrik tesisatları hasara uğramış ve telefon hatları kopmuştur.

e) Ziraat Fakültesi binası..... ve ..... katlarındaki su boruları yer yer patlamış, büyük ölçüde su kaybı olmaktadır.

f) Ziraat Fakültesi binası..... ve ..... katlarının pencere camları kırılmış ..... ve ..... katlarda yer yer yangınlar çıkmıştır.

g) Ziraat Fakültesi binası..... ve ..... katında bulunan kalorifer dairesinde doğalgaz sızıntısı olduğu gelen haberler den anlaşılmıştır.

h) Ziraat Fakültesi binası özellikle ..... ve ..... katlarında ;

% ..... Elektrik,
% ..... Telefon,
% ..... Su ve
% ..... Kanalizasyon,

Tesisatlarında değişen oralarda hasarlar olduğu öğrenilmiştir.

Raporu düzenleyenin:

Adı ve Soyadı :
Ünvanı :

İmzası :

Rapor Tarihi :

ek-3

ACİL DURUM TATBİKAT UYGULAMASI

1. Tatbikat öncesi, toplanma bölgesine söndürme tatbikatı için tava, 0,5 lt. tiner, 1 lt. yanık yağ ve kağıt parçası gibi malzemeleri teknik personelin hazırlamaları sağlanır.
2. Tahliye tatbikatı öncesi Ziraat Fakültesi binasının içi (Bölüm sorumluları ve yönetim) ve Ziraat Fakültesi binasının dışı (.....yetkilileri) bilgilendirme yapılır.
3. Bölgede Diyarbakır Ziraat Fakültesi binası etkileyen .....,..... şiddetinde bir deprem olduğu kabul edilir.
4. Depremi başladıktan kabul edilen saat 09.45'te teknik personel tarafından alarm düğmesine basılarak acil durum başlatılır.
5. Kurtarma ekip üyeleri tüm personelin masa, tezgah veya kolon kenarı gibi güvenli yerlere cenin pozisyonunda saklanmalarını sağlayarak depremin bitmesini beklemelerini sağlar.
6. Teknik personel 20 saniye sonra depremin bittiğini kabul ederek alarmı durdurur.
7. Alarmin durması ile birlikte kurtarma görevlileri tüm personeli en yakın acil çıkış kapılarına yönlendirerek tahliye edilmesini sağlar.
8. Söndürme ekibi iki adet **ABC** tipi seyyar yangın tüpü alarak toplanma yerine gelir.
9. Makine operatörleri makinelerini kapatarak diğer personelle birlikte seri bir şekilde **Toplanma Bölgesi'**ne gider.
10. Kurtarma ekibi temsili olarak önceden belirlenen "Yangında ilk kurtarılabilecek malzeme" olarak bir bilgisayar ve bir koliyi toplanma bölgesine getirir. Koruma ekibi bu malzemeyi korur ve binanın dört köşesine yerleşerek dışarıdan gelecek yağmalama ve hırsızlığa karşı binayı koruma altına alır.
11. Toplanma bölgesinde her bölüm, tahliye sorumlularının gösterdiği noktalarda toplanır.
12. Tahliye sorumluları yoklama yaparak koordinatöre bilgi verir.
13. Sayım sonunda bir personelin eksik olduğu anlaşılır. Kurtarma ve ilk yardım ekibi bu personeli arar ve mal kabul bölümünde ayağı kırık vaziyette bulur. Yaralıya ilk yardım ekibi tarafından atel yapılarak sedyeye alınır ve toplanma bölgesine getirilir, burada temsili olarak bir araca bindirilip hastaneye sevk edilir.
14. Toplanma bölgesinde söndürme ekibi tarafından tavada yakılan malzemeler söndürülür.
15. Acil durum yöneticisi tarafından tatbikatın bittiği ilan edilir ve tüm personel işinin başına döner.

Tatbikat sonuç raporu düzenlenir ve doğru-yanlış analizleri yapılır.

TAHLİYE – YANGIN TATBİKAT RAPORU

Ek-4

İŞYERİNİN

ÜNVANI	
ADRESİ	

TATBİKATIN

TARİHİ	..... / Saat:09.45
SÜRESİ	30 dakika
AMACI	Acil hallerde yapılacak eylemler ve tahliye usullerini öğretmek.
KONULARI	İnsan ve değerli eşyanın kurtarılması ve tahliye teknikleri Yangın ihbarının şekli ve önemi Yangın Söndürmenin şekli ve önemi

TATBİKATTA GÖRÜLEN EKSİKLİK VE AKSAKLIKLAR:

TATBİKAT SONUNDA ELDE EDİLEN YARARLAR:

Tüm personel ve öğrencilerin gerçekçi bir şekilde davranmış ve binayı tahliye etmiş, acil bir durumda tahliyenin nasıl gerçekleştirileceği etkili bir şekilde öğrenilmiştir.

ÖNERİLER:

1-

2-

BAŞARI DURUMU: Tüm personel ile öğrencilerin ..... dakika ..... saniyede toplanma bölgesine intikal etmiş olup, oldukça başarılı bir tatbikat gerçekleşmiştir.

SONUÇ:

Oldukça başarılı gerçekleşen bu tatbikat değişik senaryolarla en geç yılda bir kez tekrarlanmalıdır.

.....
İŞVEREN/İŞVEREN VEKİLİ

.....
İŞ GÜVENLİĞİ UZMANI

TATBİKATA KATILAN PERSONELİN İSİM LİSTESİ

ADI SOYADI	İMZA	ADI SOYADI	İMZA	ADI SOYADI	İMZA

BİR YANGIN HALİNDE

1. TELAŞLANMAYINIZ VE NE YAPACAĞINIZI ÖNCEDEN BİLİNİZ.
2. BULUNDUĞUNUZ YERDE YANGIN İHBAR DÜĞMESİ VARSA BASINIZ SİGORTALARI KAPATINIZ.
3. YANGINI ÇEVRENİZDEKİLERE, ÇEVRE KAT VE BİNALARDAKİLERE DUYURUNUZ.
4. İTFAİYE TEŞKİLATINA HABER VERMEK İÇİN **(110)** NUMARAYA TELEFON EDİNİZ.
5. YANGIN YERİNİN ADRESİNİ KISA VE DOĞRU BİLDİRİNİZ.
6. MÜMKÜN İSE YANGININ CİNSİNİ BİLDİRİNİZ. (BİNA, AKARYAKIT, LPG GİBİ.)
7. İTFAİYE GELENE KADAR YANGININ BÜYÜMEMESİ İÇİN YANGIN SÖNDÜRME CİHAZLARI İLE MÜDAHALE EDİNİZ.
8. YANGININ YAYILMAMASI İÇİN KAPI VE PENCERELERİ KAPATINIZ.
9. YANGIN ANINDA KENDİNİZİ VE BAŞKALARINI TEHLİKEYE ATMAYINIZ.
10. GÖREVLİLERDEN BAŞKASININ YANGIN ALANINA GİRMESİNE ENGEL OLUNUZ.
11. TAHLİYE ESNASINDA ÖNCELİK SIRASINI BİLİNİZ.

Bu bölüm binaların yangından korunması hakkında yönetmelik gereğince Yangın Önleme ve Söndürme Yönergesi doğrultusunda hazırlanmıştır.

Amaç: Bina ve kat içerisinde çıkabilecek başlangıç yangınlarının söndürülmesi, itfaiye gelene adar büyümeden kontrol altında tutulması, yayılmasını önlemek, can ve mal kaybını azaltmak için acil tedbirlerin uygulanmasıdır.

Ziraat Fakültesi binasında/Kurumda çalışan tüm personel, Öğrenci ve ziyaretçiler yangına sebebiyet vermemek için tedbirli olmaya ve bildirimde belirtilen hususlara aynen uymaya mecburdur. Yangına karşı bina içinde korunma tedbirlerin aldırılmasından, yangın söndürme malzemelerin korunmasından ve hazır tutulmasından, ekiplerin oluşturulmasından ve yangın esnasında sevk ve idare edilmesinden İşveren/İşveren Vekili sorumludur.

YANLIŞ

Rüzgara karşı durmak.

Yanan yere üstten ve arkadan müdahale etmek.

Yukarıdan damlayan yanıcı ve parlayıcı maddelere, aşağıdan müdahale etmek.

Yangın anında söndürme cihazlarını boşaltıp peşpeşe kullanmak

Yangın mahallini terketmek.

Kullanılmış yangın söndürme cihazlarını, kullanılmamışlarla biraraya koyup karıştırmak veya kullanılmamış gibi yerine asmak.

DOĞRU

Rüzgan, istikametine göre arkana al.

Önden tarayarak, yangının çıkış noktası, yani dip kısmına müdahale et.

Damlama veya sızıntı noktasından, yani yukarıdan müdahale et.

Mevcut yangın söndürme cihazlarını aynı anda değişik yönlerden kullan.

Yangının tamamen söndüğüne emin olmadan yangın mahallini terketme.

Kullanılmış yangın söndürme cihazlarını diğerlerinden ayırarak doyum ve bakımını sağlamak.

ZİRAAT FAKÜLTESİ BİNASI
Acil Durum Rapor Formu **EK-7**
ACİL DURUM RAPORU FORMU

YÖNERGE:

- ❖ Acil Durum Raporu bilgileri Ziraat Fakültesi Afet ve Acil Durum Başkanı tarafından operasyon ve lojistik servislerinden gelen bilgiler doğrultusunda doldurulur. Gerekli durumlarda bir üst yetkiliye teslim edilir.
- ❖ Olay türü: Kendi imkânları ile baş edilebilen durumlar için “**Olay**”, yerel imkânlar veya diğer kurumlardan destek alınarak baş edilebilen durumlar için “**Acil Durum**”, il genelini ve eğitim sürekliliğini etkileyecek büyüklükteki olaylar için “**Afet**” olarak tanımlanacaktır.
- ❖ Olayın Tanımı için; deprem, sel, yangın, gibi genel tanımlama yapılacaktır.
- ❖ Bina ve müdahale bilgileri ilgili servislerden gelen bilgiler doğrultusunda doldurulacaktır.
- ❖ Olay anında veya sonrasında ortaya çıkan acil ihtiyaçlar ile diğer bilgiler detayları ile ilgili alana not edilecektir.

Olay Tarihi	:		Olay Saati	:	
Okul Adı	:		Bina Adı	:	
Kat Sayısı	:				
Rapor Yetkilisi	:		Tel	:	
Olayın Türü	:	☐ Olay ☐ Acil Durum ☐ Afet			
Olayın Tanım	:	_____			
Müdahale Bilgileri					
Okul İmkânları ile Müdahale edildi ____ Evet ____ Hayır					
Başka kurum desteği ile Müdahale edildi ____ Evet ____ Hayır					
Destek veren kurum adı: _____					
Tıbbi desteğe ihtiyacı olan kişi sayısı : ____ ____ Yok					
Yaralı Sayısı : ____ ____ Yok					
Yaralı Durumu : ____ Ağır ____ Hafif					
Kurtarılmayı bekleyen kişi sayısı : ____ ____ Yok					
Kurtarılmayı bekleyenlerin kişi (ler) : ____ Bina içinde ____ Diğer					
Diğer:					
Bina Bilgileri					
Yangın : ____ Evet ____ Hayır					
Binadaki Hasar Durumu : ____ Az ____ Orta ____ Ağır ____ Yok					
Tehlikeli Madde Riski : ____ Evet ____ Hayır ____ Kısmen (kat)					
Acil İhtiyaçlar (kurtarma, tadilat, vs.):					
Diğer Açıklamalar:					